

YHTEENVETO JA VASTINEET KAAVALUONNOKSEN LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Kaavaluonnos oli nähtävillä 1.11.-30.11.2022.

Lausunnot

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
L01	Pirkanmaan ELY-keskus	<p>Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoima-alueen YVA-menettely on vireillä ja hankkeen YVA-selostus on parhaillaan nähtävillä. ELY-keskus antaa yhteysviranomaisena YVA-selostuksesta perustellun päätelmän, joka tulee ottaa huomioon osayleiskaavan ehdotusta laadittaessa. Määräaika perustellun päätelmän antamiselle on 27.2.2023. Perustellussa päätelmässä ELY-keskus ottaa tarkemmin kantaa selvitysten ja vaikutusten arviointien riittävyteen ja jatkosuunnittelussa huomioitaviin seikkoihin. ELY-keskus esittää, että kaavaehdotus asetetaan nähtäville vasta, kun peruteltu päätelmä on otettu huomioon.</p> <p>Osayleiskaavan luonnoksessa ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että tuulivoimaloiden hankealue on maakuntakaavan tuulivoima-alueita laajempi. Muutosta perustellaan melko suppeasti ja todetaan, ettei laajempi raja ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.</p> <p>Tuulivoimaloiden aluetta on kuitenkin laajennettu maakuntakaavassa kehittämissuunnitelman yhtenäiseksi osaksi alueelle. Merkintää koskevan kehittämissuosituksen mukaan maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Aluetta koskevissa suunnitelmissa ja päätöksissä tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot.</p> <p>Maakuntakaavan selostuksen mukaan maakuntakaavan lähtökohtana on, että luonnon monimuotoisuuden ydinalueet ovat laajoina yhtenäisinä metsä-, suo- ja vesiluonnon kokonaisuuksina keskeisiä osia maakunnan ekologisen verkoston kokonaisuudessa. Ratkaisun taustana on käytetty laadittua selvitystä hyvin kytkeytyvistä alueista. Selostuksen mukaan maakuntakaavan yksi keskeisin maankäytön yhteensovittamistarve on ollut tarkasteltaessa maakuntakaavassa esitettävien kiivaineshuollon kannalta merkittävien kivainesvarantojen, turvetuotannon sekä tuulivoiman suhdetta luonnon monimuotoisuuden ydinalueisiin.</p> <p>ELY-keskus katsoo, että maakuntakaavan yhteydessä on tehty tuulivoima-alueiden ja luonnon ydinalueen yhteensovittaminen, ja alueet on rajattu maakuntakaavaan yhteensovittamisen tuloksena. ELY-keskus</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>katsoo, että tuulivoima-alueen laajentaminen luonnon ydinalueelle on ristiriidassa maakuntakaavan kanssa. MRL 32 §:n tarkoittamaa maakuntakaavan ohjausvaikutusta ei ole vielä riittävällä tavalla otettu huomioon esitettyssä kaavaluonnoksessa. ELY-keskus katsoo, että osayleiskaavassa tulee pyrkiä vahvistamaan luonnon ydinalueen säilymisen edellytyksiä ja välttämään alueen pirstoutumista.</p> <p>Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen osalta ELY-keskus kiinnittää huomiota myös siihen, että osayleiskaavan aluevarauksissa tai määräyksissä ei ole otettu huomioon maakuntakaavassa osoitettua tutkimusmetsää koskevaa aluevarausta (MTm), geologisesti arvokasta aluetta (ge-2 ja ge-3) eikä turvetuotannon kannalta tärkeitä alueita (EOT).</p> <p>Osayleiskaavassa ei ole myöskään osoitettu alueella kulkevia ulkoilu- ja retkeilyreittejä.</p> <p>ELY-keskus katsoo, että geologisesti arvokas alue tulee osoittaa kaavakartalla maakuntakaavan mukaisesti. ELY-keskus esittää, että Alkkilanvuoren alue osoitetaan kaavakartalla M-1 merkinnän sijasta esimerkiksi merkinnällä MU, ja alueelle osoitetaan olemassa olevat ulkoilureitit.</p> <p>ELY-keskus katsoo, että YVA-selostuksen arvokkaat luontokohteet kartalla esitetyt metsälakikohteet ja suojeltavat suotyypit on tarpeen osoittaa kaavakartalla asianmukaisin merkinnöin ja niitä koskevin määräyksin. Esimerkiksi luo-merkinnällä. Natura-alueita koskien olisi hyvä selvyiden vuoksi lisätä kaavakartalle määräys, jonka mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.</p> <p>YVA-menettelyn yhteydessä laadittuun Natura-arviointiin ELY-keskus ottaa tarkemmin kantaa luonnonsuojelulain 65 §:n menettelyn mukaisesti ja lausunto sisältyy YVA-menettelystä annettavaan perusteltuun päätelmään.</p>	<p>Pirkanmaan liiton käsityksen mukaan alueelle maakuntakaavassa osoitettu tutkimusmetsä ei ole enää tutkimuskäytössä, joten tätä ei ole tarpeen osoittaa osayleiskaavassa.</p> <p>Rajataan kaava-alue niin, että geologisesti arvokkaat alueet jäävät kaava-alueen ulkopuolelle.</p> <p>Turvetuotanto on lakkaamassa kaava-alueella muutaman vuoden sisällä, joten osayleiskaavaan ei ole mielekästä merkitä turvetuotantoaluetta.</p> <p>Kaava ei muuta maankäyttöä kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsevan ulkoilureitin kohdalla. Ulkoilureitti liittyy alueella aikaisemmin olleeseen tutkimusmetsään, joka ei enää nykyisin ole tutkimuskäytössä. Tästä syystä ulkoilureittiä ei ole merkitty kaavaan. Kaava-alueella oleva ulkoilureitti on esitetty kaavaselostuksen kuvassa 4.2.</p> <p>Rajataan kaava-alue niin, että Alkkilanvuori jää kaava-alueen ulkopuolelle.</p> <p>Tuulivoimaosayleiskaavan mahdollistamat muuttuvat alueet (tv-alueet ja uudet tiet) on merkitty arvokkaita luontokohteita esittävään teemakarttaan (kuva 4.17). Muuttuvaa maankäyttöä ei ole osoitettu arvokkaiden luontokohteiden kohdalle. Kaava ei siten vaaranna arvokkaita luontokohteita eikä niitä ole tarpeen merkitä kaavakarttaan. Luonnonsuojelulaissa ja metsälaissa on säädökset arvokkaiden luontokohteiden suojelemisesta, joten niitä ei ole tarpeen suojella maankäyttö- ja rakennuslain nojalla.</p> <p>Muokataan kaavaehdotuskarttaan sama rajaus SL-alueelle ja Natura-alueelle. Lisätään SL-alueeseen seuraava kaavamääräys: "Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Kaavaselostuksessa mainitaan, että hankkeen toteuttamiseksi tarvittavat maa-ainekset voidaan ottaa hankealueelta. Selvyyden vuoksi olisi hyvä, että kaavaselostuksessa esitetään kartalla alueella voimassa olevat maa-ainesluvut ja turpeenottoluvat. Kaavan yhteydessä olisi hyvä arvioida turvetuotantoalueiden tulevaa käyttöä. ELY-keskus esittää, että osayleiskaavatyön yhteydessä selvitetään mahdollisuudet sijoittaa aurinkovoimakenttiä käytöstä poistuville turvetuotantoalueille osaksi tuulivoimapuistoa.</p> <p>Lopuksi ELY-keskus kiinnittää huomiota vielä siihen, että määräys suunnittelutarvealueesta voi olla voimassa enintään 10 vuotta. Asian voisi mainita kaavamääräyksessä.</p>	<p>suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet. Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.”</p> <p>Lisätään kaavaselostuksen kohtaan 4.8. Luonnonvarat kartta alueella voimassa olevien maa-aineslupien sijainnista.</p> <p>Lisätään kaavan yleisiin määräyksiin: ”Kaava-alueen turvetuotannosta poistuneille tai poistuville alueille saa sijoittaa aurinkoenergian tuotantoalueita. Aurinkoenergian tuotantoalueiden toteuttaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua”.</p> <p>Täydennetään kaavamääräykseen: ”määräys suunnittelutarvealueesta on voimassa siihen asti, kun kaava saa lainvoiman, kuitenkin enintään 5 vuotta”.</p>
L02	Pirkanmaan liitto	<p>Parkanon kaupunki on pyytänyt Pirkanmaan liiton lausuntoa Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 30.11.2022 mennessä. Pirkanmaan liitolle on asian maakuntahallituskäsittelystä johdun myönnetty lausunnon toimittamiselle lisäaikaa 21.12.2022 asti.</p> <p>Osayleiskaava-aineistot sekä kaavaa varten laaditun YVA-selostuksen aineistot ovat nähtävillä osoitteessa https://www.parkano.fi/category/uutiset/page/2/.</p> <p>Kaava-alueen sijainti ja tavoitteet</p> <p>Parkanon Tuuli Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Parkanon Takakangas-Pihlajaharju alueelle, joka sijaitsee noin 13 km Parkanon keskustasta luoteeseen, Karvian keskustasta noin 30 km itään ja Kihniön keskustasta noin 16 km lounaaseen. Kaava-alueen pinta-ala on noin 2 270 hehtaaria.</p> <p>Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen Parkanon Takakangas-Pihlajaharjun alueelle sekä säilyttää alue metsätalouksikäytössä. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa 12 kornaiskorkeudeltaan enintään 300 metriä olevan tuulivoimalan rakentaminen. Yksittäisen voimalan teho on enintään 10 MW ja tuulivoimahankkeen kokonaisteho on enintään 120 MW.</p> <p>Tavoitteena on, että kaavaehdotuksen laatimis- ja kuulemisvaihe olisi 12/2022 – 5/2023 ja kaava hyväksyttäisiin 6-8/2023.</p> <p>Kaavan sisältö</p> <p>Osayleiskaavassa on osoitettu maa- ja metsätalousovaltainen alue (M-1), jolle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>osoitetuille alueille (tv-alueet). Tuulivoimaloita varten saa rakentaa huoltoteitä ja teknisiä verkostoja.</p> <p>Tuulivoimahanke koostuu 12 tuulivoimalasta perustuksineen, tuulivoimaloiden välisistä huoltoteistä ja tuulivoimaloiden välisistä keskijännitekaapeleista (maakaapeli). Kaavassa on osoitettu parannettavat nykyiset tielinjaukset sekä ohjeelliset uudet tielinjaukset, joiden varrella kaikki voimat sijaitsevat.</p> <p>Kaavassa on annettu voimaloiden korkeuteen ja rakentamistapaan liittyviä määräyksiä. Voimaloiden enimmäiskorkeudeksi on kaavassa esitetty 300 metriä.</p> <p>Suunnittelualueesta noin puolet on yksityisten ja noin puolet valtion omistuksessa.</p> <p>Suunnitteluinsinööri Lehkonen:</p> <p>Kaavatilanne</p> <p>Suunnittelualueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017). Maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu pääosin maaseutualueelle. Muita päämaankäyttömuodon merkintöjä hankealueella ovat pohjoisosan tutkimusmetsä (MTm, Parkanon tutkimusmetsät) ja Raatosulkonnevan suojelualue (S) sekä etelämpänä Rengassalon suojelualue (S).</p> <p>Hankealueelle on erityisominaisuuksia ilmaisevina merkintöinä osoitettu tuulivoima-alue (tv1), turvetuotannon kannalta tärkeä alue (EOt) ja turvetuotantoon liittyvä valuma-alue (tu), eteläosassa Rengassalon Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue, kaava-alueen keskellä tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (I-luokka, Latikkakangas) ja kaakkoisosassa tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (I-luokka, Ristiharju) sekä tutkimusmetsän alueelle sijoittuvat arvokkaat geologiset muodostumat (arvoluokka 4; ge2, arvokas Alkkianvuoren kallioalue sekä ge3, valtakunnallisesti arvokas Alkkianvuoren rantakerrostuma) ja Raatosulkonnevan Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue. Hankealueen länsiosa on osoitettu kehittämisperiaatemerkinällä luonnon monimuotoisuuden ydinalue, jolla osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa.</p> <p>Alueelle ei ole laadittu alempiasteisia kaavoja.</p> <p>Pirkanmaan liiton aiempi palaute</p> <p>Pirkanmaan liitto on yleiskaavaa ja YVA-aineistoa koskien aiemmissa lausunnoissaan muun muassa todennut, että maakuntakaavan ollessa yleispiirteinen suunnitelma, siinä esitetyt tuulivoima-alueet</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, mutta voimalasijoittelun vaihtoehtoja voi olla tarpeen tarkistaa muun muassa luonnon monimuotoisuuden ydinalueen osalta.</p> <p>Päätösesitys.</p> <p>Maakuntajohtaja Ahonen:</p> <p>Maakuntahallitus päättää esittää lausuntoon Parkanon kaupungille Takakangas-Pihlaharjun tuulivoimahankkeen osayleiskaavan luonnoksesta seuraavaa:</p> <p>Parkanon kaupunki sekä Pirkanmaa maakuntana tavoittelevat HINKU-verkoston jäsenenä hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä, ja näin ollen tuulienergiatutannon lisääminen maakunnassa ja Parkanon kaupungin alueella on erittäin myönteistä ja kannatettavaa. Tämä tulee kuitenkin tapahtua yhteensovittaen eri toimintoja ja maankäytön tarpeita, josta Pirkanmaan liitto esittää seuraavia huomioita:</p> <p>Osayleiskaavaselostuksen kappaleessa 11.2 kaavan suhteesta maakuntakaavaan on todettu, että kaava-alueelle on osoitettu maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alue, joten kaava toteuttaa maakuntakaavan tarkoitusta. Pirkanmaan liitto korostaa, että maakuntakaavan tuulivoima-alue sijoittuu vain osalle yleiskaava-alueita. Vaikka on hyväksyttyä ja tarkoituksenmukaistakin, että maakuntakaavan tuulivoima-alueet tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, on silti tarpeen huolehtia siitä, että tarkentunut suunnitelma ei estä maakuntakaavan toteutumista muilta osin.</p> <p>Maakuntakaavan toimiessa ohjeena alempiasteisten kaavoja laadittaessa, on tärkeää, että maakuntakaavassa tunnistetut alueidenkäytön tarpeet ja erityispiirteet välittyvät myös yleiskaavan merkintöihin ja määräyksiin. Pirkanmaan liitto pyytää osoittamaan Alkkianvuoren arvokkaan kalioalueen ja ranta- ja tuulikerrostumien kokonaisuuden yleiskaavakartalla sekä huomioimaan aluetta koskevan suunnittelu- ja suojelumääräyksen sisällön yleiskaavamääräyksissä. Alueelle maakuntakaavassa osoitettu tutkimusmetsä ei Pirkanmaan liiton käsityksen mukaan ole enää tutkimuskäytössä, joten tätä ei ole tarpeen osoittaa osayleiskaavassa.</p> <p>Yleiskaava-alueen itäosa on osoitettu maakuntakaavassa luonnon monimuotoisuuden ydinalueeksi, jolle voimalapaikat 6, 11 ja 12 sijoittuvat. Luonnon monimuotoisuuden ydinalueiden periaatteena on tunnistaa laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet, jotka ovat osa maakunnan ekologista verkostoa. Merkintään liittyy kehittämissuositus, jonka mukaan maankäytön</p>	<p>Muokataan kaava-alueen rajausta siten, että se mukailee maakuntakaavan rajausta paremmin.</p> <p>Muutetaan kaava-alueen rajausta siten, että Alkkianvuori jää kaava-alueen ulkopuolelle.</p> <p>Siirretään voimaloita 6, 11 ja 12 on pois luonnon monimuotoisuuden ydinalueelta.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>suunnittelussa ja toteuttamisessa, tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Kyseisen Raatosulkonnevan-Rengassalon ydinalueen rajauksella on osaltaan tavoiteltu Rengassalon suojelu- ja Natura-alueen kytkeytymistä laajempaan kaakko-luodesuuntaiseen vyöhykkeeseen.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilyminen on selostuksen mukaan varmistettu luontoselvityksillä ja niiden huomioon ottamisella suunnitteluratkaisuissa. Selvityksessä tai muissa aineistoissa ei kuitenkaan oteta perusteltua kantaa voimaloiden sijoittamiselle maakuntakaavan luonnon monimuotoisuuden ydinalueelle. Hankealueella arvokkaiden luontotyyppien osalta suorat vaikutukset rajoittuisivat selostuksen mukaan voimalapaikan 6 tupasvillarämeeseen, joka häviäisi lähes kokonaan. Vaikka kyseessä on pienialainen metsälakikohde, Pirkanmaan liitto katsoo, että aineistossa tulisi ottaa tarkemmin kantaa kohteen tuhoutumisen hyväksyttävyyteen sekä keinoihin, joilla tämä voitaisiin välttää. Tähän on kehoitettu myös selostuksen Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys -liitteessä.</p> <p>Koska kyseinen voimalapaikka 6 sijaitsee maakuntakaavan luonnon monimuotoisuuden ydinalueella, on tarpeen puntaroida, onko voimalasijainti ylipäätään tarkoituksenmukainen biodiversiteetin ja ekologisten yhteyksien säilymisen näkökulmasta, jos haitallisia vaikutuksia ei pystytä välttämään. Pirkanmaan liitto katsoo, että myös voimaloiden 11 ja 12 toteuttamiseen liittyy ristiriitaa maakuntakaavan tavoitteiden kanssa. Voimalapaikan 12 toteuttamisella olisi näistä kolmesta vähiten haitallisia vaikutuksia Rengassalon kytkeytyvyyteen osana ekologista verkostoa.</p> <p>Kaavaselostuksessa on eri osioissa kerrottu toisistaan poikkeavaa tietoa Ristiharjun pohjavesialueen sijoittumisesta kaava-alueeseen nähden. Pirkanmaan liitto haluaa täsmentää, että kyseinen pohjavesialue sijoittuu osin kaava-alueelle, ja tulisi näin ollen myös osoittaa yleiskaavakartalla.</p> <p>Kaava- ja YVA-selostuksissa kerrotaan, että kaava-alueelle sijoittuu turpeenotto toimintaa ja hankkeen tarvitsemat maa-ainekset on tarkoitus ottaa hankealueelta todennäköisesti voimassa olevan maa-ainestenottoluvan alueelta. Pirkanmaan liitto katsoo, että turpeen- ja maa-ainesten otto ja näille soveltuvat alueet olisi hyvä tunnistaa osayleiskaavassa.</p>	<p>Siirretään voimaloita 6, 11 ja 12 on pois luonnon monimuotoisuuden ydinalueelta.</p> <p>Tarkennetaan kaava-alueen rajausta siten, että Ristiharjun pohjavesialue ei sijoitu kaava-alueelle.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Tuulienergiահankkeiden yhteydessä on alettu tarkastella myös aurinkoenergiatuotannon mahdollisuuksia osana energiatuotantoa. Pirkanmaan liitto suosittaa, että tämä mahdollisuus otetaan huomioon kaavan jatkosuunnittelussa siten, että kaava mahdollistaa myös aurinkoenergiatuotannon sijoittamisen alueelle silloin, kun tämä ei heikennä mahdollisia luonnon monimuotoisuusarvoja alueella.</p> <p>Myös yleiskaava-alueella tunnistetut arvokkaat luontotyyppikohteet sekä ulkoilu- ja virkistysreitit olisi tarkoituksenmukaista tunnistaa kaavakartalla.</p> <p>Kaavaselostuksessa kerrotaan, että sähkönsiirron toteutustapa päätetään sen jälkeen, kun Fingridin Kristiinankaupunki – Nokia-välisen kantaverkon vahvistamissuunnitelmista on selvyys. Fingrid on hanketta koskevassa YVA-ohjelmassa esittänyt kahta vaihtoehtoista länsi-itäsuuntaista reittiä Parkanon alueelle, jotka sijaitsevat Takakangas-Pihlajaharjun hankealueen etelä- ja pohjoispuolella. Parkanon kaupunki on ehdottanut eteläpuoliseen reittiin muutosta sen itäosuudelle. Pirkanmaan liitto katsoo, että vaikka toteutettavasta kantaverkon vaihtoehdosta voitaneen tässä vaiheessa esittää olettamia, tulisi myös vaihtoehtoiset liityntäpisteet huomioida ohjeellisen sähköaseman merkinnällä.</p> <p>Mainittakoon, että kaava-alueen ympäristöön sijoituvia tuulivoimahankkeita ovat kaavaselostuksessa esitettyjen lisäksi Virroille reilun 30 km päähän sijoittuvat Tuuramäen ja Vermassalon hankkeet.</p>	<p>Lisätään kaavan yleisiin määräyksiin: ”Kaava-alueen turvetuotannosta poistuneille tai poistuville alueille saa sijoittaa aurinkoenergian tuotantoalueita. Aurinkoenergian tuotantoalueiden toteuttaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua”.</p> <p>Tuulivoimaosayleiskaavan mahdollistamat muuttuvat alueet (tv-alueet ja uudet tiet) on merkitty arvokkaita luontokohteita esittävään teemakarttaan (kuva 4.17). Muuttuvaa maankäyttöä ei ole osoitettu arvokkaiden luontokohteiden kohdalle. Kaava ei siten vaaranna arvokkaita luontokohteita eikä niitä ole tarpeen merkitä kaavakarttaan. Luonnonsuojelulaissa ja metsälaissa on säädökset arvokkaiden luontokohteiden suojelemisesta, joten niitä ei ole tarpeen suojella maankäyttö- ja rakennuslain nojalla.</p> <p>Kaava ei muuta maankäyttöä kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsevan ulkoilureitin kohdalla. Ulkoilureitti liittyy alueella aikaisemmin olleeseen tutkimusmetsään, joka ei enää nykyisin ole tutkimuskäytössä. Tästä syystä ulkoilureittiä ei ole merkitty kaavaan. Kaava-alueella oleva ulkoilureitti on esitetty kaavaselostuksen kuvassa 4.2.</p> <p>Lisätään toinen ohjeellinen sähköasema kaava-alueen pohjoisosaan.</p> <p>Lisätään Tuuramäen ja Vermassalon hankkeet kaavaselostuksen kohtaan 3.4 Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin.</p>
L03	Parkanon kaupunginhallitus	Kaupunginhallitus päätti, ettei se lausu asiassa esteellisyyssperusteisiin nojaten.	Merkitään tiedoksi.
L04	Rakennus- ja ympäristölautakunta,	Parkanon kaupunginhallitus päätti 15.3.2021 §10 Parkanon Tuuli oy:n	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
	Parkanon kaupunki	<p>esityksestä käynnistää oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen Parkanon kaupungin luoteisosalle, Vatajan kylän ja Pirttijärven väliselle alueelle. Parkanon keskusta sijaitsee noin 15 kilometriä suunnittelualueesta kaakkoon. Kaavoitettava alue kattaa n. 2269 ha laajuisen alueen.</p> <p>Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 21.1.-21.2.2022. Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimapuiston rakentaminen. Tuulivoimapuistoon kuuluu tuulivoimaloiden lisäksi myös sisäinen tieverkosto, maakaapelit ja sähköasema. Tavoitteena on mahdollistaa 12 kokonaiskorkeudeltaan enintään 300 metriä olevan tuulivoimalan rakentaminen. Yksittäisen voimalan teho on enintään 10 MW ja tuulivoimahankkeen kokonaisteho on enintään 120 MW.</p> <p>Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena MRL: mukaisesti.</p> <p>Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston rakentaminen alueen luonto-olosuhteiden erityispiirteet huomioiden sekä vähentää rakentamisen mahdollisia kielteisiä ympäristövaikutuksia.</p> <p>Hankkeen ympäristövaikutuksia selvitetään YVA-menettelyssä. Tavoitteena on, että kaavoitusmenettely etenee samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa</p> <p>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Tavoitteilla pyritään edistämään muun muassa energihuollon uudistusta, luonto- ja kulttuuriympäristön elinvoimaa ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä sekä muutosta kohti vähähiilistä yhteiskuntaa.</p> <p>Havainnot kaavaluonnoksesta</p> <p>Osayleiskaavoitettava alue ei sijoitu täysin sille alueelle kuin Pirkanmaan maakunta-kaavassa 2040 tv-alue on osoitettu.</p> <p>Osayleiskaavan karttaluonnokseen on voimailta suunniteltu 12 kpl eli VE1 mukaisesti. Vaihtoehtoisia karttaluonnoksia ei ole esitetty muiden vaihtoehtojen mukaisesti ollenkaan, jolloin syntyy vaikutelma, että onko todellisia muita vaihtoehtoja?</p> <p>Osayleiskaavan kanssa samanaikaisesti on meneillään ympäristövaikutusten arviointimenettely ja arviointiselostus on ollut</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>nähtävillä saman aikaisesti kaavaluonnoksen kanssa. Kaavoituksessa tulee ottaa huomioon arviontiselostuksesta yhteisviranomaisen perustellun päätelmän mukaiset havainnot ja lausumat. Näitä ei kaavaluonnokseen ehditä saamaan mukaan.</p> <p>Laadittavan osayleiskaavan tavoitteita tulee huolellisesti verrata valtakunnallisiin alueidenkäytöstä annettuihin tavoitteisiin. Osayleiskaavan tavoitteet saattavat olla osittain ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa, koska kaavan suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Terveellinen ja turvallinen elinympäristö -Ehkäistään melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. -Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat -Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. <p>Tuulivoimaloiden rakentaminen pitäisi pysyä sovittamaan yllä mainittuihin seikkoihin heikentämättä niitä oleellisesti. Tämän vuoksi kohteessa suoritetaan ympäristövaikutusten arviontia ja tämän vuoksi arviontiselostuksen tulokset tulisi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa siirtää kaavoitukseen.</p> <p>Suunnitellun tuulivoima-alueen läheisyydessä sijaitsevat pohjavesialueet Latikkakankaan pohjavesialue ja Ristiharjun pohjavesialue. Kaavaluonnoskartassa on esitetty ainoastaan osa Latikkakankaan pohjavesialueesta, vaikka se jatkuu kaava-alueen ulkopuolelle etelään päin, jossa myös sijaitsee Pookin lähde, joka yllä pitää merkittävää ekosysteemiä alueella. Ristiharjun pohjavesialuetta ei ole esitetty ollenkaan, vaikka se sijoittuu fyysisesti voimaloiden 11 ja 12 alapuolelle. Mikäli pohjavesialueelle toteutetaan aluerakentaita, kuten tiestöä ja maakaapelikaivantoja, tulee pohjavesien suojelusta, suojelurakenteista ja seurannasta määrätä kaavamääräyksillä. Sähkösiirtoreitit ovat huonosti merkitty kaavakarttaan ja kaava-alueen ulkopuolelle. Koska laadittavaa osayleiskaavaa on tarkoitus käyttää MRL 77a §:n rakennusluvan myöntämisen perusteena, on osayleiskaavan oltava riittävän yksityiskohtainen ja ohjaava.</p> <p>Päätösehdotus</p> <p>Rakennus- ja ympäristölautakunta pyytää kaavanlaatiijaa tarkentamaan kaavaluonnoksessa olevat puutteet, edellä mainittujen asioiden osalta.</p>	<p>Siirretään voimaloita 11 ja 12 on pois pohjavesialueelta.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Käsittely</p> <p>Keskustelussa tuli esille että kaavoituksessa tulee huomoida valtakunnalliset alueidenkäytöstä annetut tavoitteet, kuten mm. edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä, ehkäistään melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja ja säilytetään elinvoimainen luonto-, kulttuuriympäristö ja luonnonvarat. Hankkeem toimesta on teetetty luonnonsojelijain 65§ mukainen Natura-arvionti, jonka tarkoituksena on selvittää ne tuulivoimaloiden vaikutukset, jotka kohdistuvat Natura-alueen suojelun perusteella oleviin luontoarvoihin ja arvioida, ovatko ne luonteeltaan heikentäviä ja laadultaan merkittäviä ja ennalta arvioiden todennäköisiä.</p> <p>Natura-arvionnin tehneen Suomen Luonto Oy:n tekemät arviot ovat pääosin toimistotyönä tehtyjä ja perustuvat Natura-tietomakkeiden tietoihin luontotyyppien ja direktiivilajien esiintymisestä alueella. Arviontia varten ei tehty erillisiä maastonselvityksiä Natura-alueilla, lukuun ottamatta Kaidatvedet alueella tehtyä liito-oravaselvitystä ja lyhyttä käyntiä Rengassalon Natura-alueella. Luontodirektiivi suojelee luontotyyppien ja niiden kasviston lisäksi myös luontotyyppien luonnonvaraista eläimistöä, mukaan lukien lintuja, suojelu piiriin kuuluu koko elinympäristö. Rengassalon ja Raatosulkonnevan suojelun perusteena ovat ns. pririsoidut luontotyytit, kuten boreaaliset luonnonmetsät ja keidassuot. Rengassalon alueella on myös tunnettu liito-oravan elinpiiri, jolta ei ole tehty havaintoa viime vuosien aikana. Natura-arvionnin yhteydessä tehdyn lyhyen käynnin aikana tutkittiin vain pieni osa alueesta. Suomen Luontotieto Oy:n selvityksessä todetaan, että liito-oravan elinpiiriin nykytilaa ei selvitetty. YVA-konsultin (Sitowise) johtopäätös on, että hankkeella ei ole merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Rengassalon eikä Raatosulkonnevan Natura-alueiden suojelun perusteella oleviin luontotyyppeihin. Johtopäätöstä ei voi pitää oikeana, sillä haittavaikutusten arvionnista ei ole huomioitu riittävällä painoarvolla melun, välkeen ja varjovälkeen aiheuttamaa häiriötä luontodirektiivin suojelemille boreaalisen luonnonmetsän luontotyyppien lajeille, erityisesti linnuille. Toimivan tuulivoima-alueen tuottamien infraäänitasojen ja kuuloaistin herkyyden mukaisesti painotettujen keskiaäänitasojen on Valtioneuvoston rahoittamassa tutkimushankkeessa todettu olevan 1,5 kilometrin etäisyydellä voimaloista samaa suuruusluokkaa kuin kaupunkiympäristössä. Kun suojelualueen, hiljaisen aarniometsän erämainen ympäristö muuttuu rakennetuksi tuuliteollisuusalueeksi ja äänimaailma muuttuu kaupunkia</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>vastaavaksi, se ei voi olla vaikuttamatta häiriöalttiiden lintulajien elinmahdollisuuksiin suojelualueella. Sitowisen reunavaikutusten arviointia verrattaessa Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 taustaksi tehtyjen tuulivoimaselvitysten yhteydessä tehtyihin Natura-arviointeihin erityisesti ns. SAC ja SPA-alueilla, niin häiriövaikutusten ulottuvuudessa on tutkimuksissa huomattava ero. Sitowisen käyttämän tutkimuksen mukaan häiriövaikutukset ulottuvat linnuston kohdalla vain 300 metrin päähän, kun taas maakuntakaavan kohdalla tehdyn tutkimuksen mukaan häiriöt voivat ulottua jopa 3 kilometrin päähän.</p> <p>Tuulivoimaloiden rakentamista mahdollistavaa kaava-aluetta Parkanon Takakangas-Pihlajaharjun alueella on supistettava niin että Raatosulkonnevan ja Rengassalon Natura-alueet jäävät kokonaisuudessaan pois kaava-alueesta, samoin kuin Rengassalon lähialueen tuulivoimalat 7, 6, 11. ja 12. Perustelu: Tuulivoimaloiden rakentaminen heikentäisi merkittävästi edellä mainittujen Natura-alueiden niitä luontoarvoja, joiden perusteella ne on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Molemmilla suojelualueilla on luontodirektiivin liitteessä 1 mainittuja ns. priorisoituihin luontotyypeihin kuuluvia luontotyypejä mm boreaalisia luonnonmetsiä,</p> <p>Lisäksi kaava-aluetta pitää rajata niin, että Alkkianvuori UNESCO-statuksen omaavana Geopark -kohteena jää kokonaan pois tuulivoima kaava-alueesta tai lisätä kaavamerkintä maakuntakaavan mukaiseksi ge2 ja ge3 alueeksi.</p> <p>Päätös</p> <p>Hyväksyttiin yksimielisesti esittelijän esityksen mukaisesti, lisättynä käsittelyssä tulleet huomiot kaavaluonnoksesta.</p>	<p>Muutetaan voimaloiden 6, 11 ja 12 sijainteja on siten, että ne eivät enää sijoitu Rengassalon Natura-alueen välittömään läheisyyteen.</p> <p>Rajataan kaava-aluetta siten, että Alkkianvuori jää kaava-alueen ulkopuolelle.</p>
L05	Karvian kunnanhallitus	<p>Parkanon kaupunginhallitus päätti 15.3.2021 §10 Parkanon Tuuli oy:n esityksestä käynnistää oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen Parkanon kaupungin luoteisosalle, Vatajan kylän ja Pirttijärven väliselle alueelle. Parkanon keskusta sijaitsee noin 15 kilometriä suunnittelualueesta kaakkoon. Kaavoitettava alue kattaa n. 2269 ha laajuisen alueen. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 21.1.-21.2.2022.</p> <p>Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimapuiston rakentaminen. Tuulivoimapuistoon kuuluu tuulivoimaloiden lisäksi myös sisäinen tieverkosto, maakaapelit ja sähköasema. Tavoitteena on mahdollistaa 12 kokonaiskorkeudeltaan enintään 300 metriä olevan tuulivoimalan</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>rakentaminen. Yksittäisen voimalan teho on enintään 10 MW ja tuulivoimahankkeen kokonaisteho on enintään 120 MW.</p> <p>Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston rakentaminen alueen luonto-olosuhteiden erityispiirteet huomioiden sekä vähentää rakentamisen mahdollisia kielteisiä ympäristövaikutuksia. Hankkeen ympäristövaikutuksia selvitetään YVA-menettelyssä. Tavoitteena on, että kaavoitusmenettely etenee samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa.</p> <p>Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnos sekä kaavamääräykset ja kaavaselostus liitteineen pidetään julkisesti nähtävillä MRL 63 §:n ja MRA:n 30 § mukaisesti 1.11.-30.11.2022 välisen ajan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, Parkanon kaupungintalon ilmoitustaululla, kaupungintalon 3. kerros, sekä Parkanon kaupungin verkkosivuilla https://www.parkano.fi/category/uutiset/. Parkanon kaupungintalon osoite: Parkanontie 37.</p> <p>Hankkeen YVA-selostuksen sekä laadittavan tuulivoimaosayleiskaavan luonnosaineiston nähtävillä olojen yhteydessä järjestetään yhteinen, kaikille avoin yleisötilaisuus, jossa hankkeesta on mahdollista saada lisätietoja. Yleisötilaisuus järjestetään torstaina 17.11.2022 klo 17.30-19.30.Parkanon kaupungin valtuustosalissa. Tilaisuus järjestetään hybridimuotoisena, joten siihen voi osallistua paikan päällä tai etäyhteydellä. Osallistumislinkki tulee saataville kunnan verkkosivuille.</p> <p>Kunnanjohtajan päätösehdotus</p> <p>Karvian kunnalla ei ole lausuttavaa Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
L06	Kihniön kunta, tekninen lautakunta	<p>Parkanon kaupungin tekninen lautakunta pyytää lausuntoa Takakangas-Pihlajaharjun osayleiskaavaluonnoksesta.</p> <p>Parkanon kaupunginhallitus päätti 15.3.2021 510 Parkanon Tuuli oy:n esityksestä käynnistää oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen Parkanon kaupungin luoteisosalle.Vatajan kylän ja Pirttijärven väliselle alueelle.Parkanon keskusta sijaitsee noin 15 kilometriä suunnittelualueesta kaakkoon. Kaavoitettava alue kattaa n. 2269 ha laajuisen alueen.</p> <p>Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 21.1.-21.2.2022. Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimapuiston rakentaminen. Tuulivoimapuistoon kuuluu</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>tuulivoimaloiden lisäksi myös sisäinen tieverkosto, maakaapelit ja sähköasema. Tavoitteena on mahdollistaa 12 kokonaiskorkeudeltaan enintään 300 metriä olevan tuulivoimalan rakentaminen. Yksittäisen voimalan teho on enintään 10 MW ja tuulivoimahankkeen kokonaisteho on enintään 120 MW.</p> <p>Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston rakentaminen alueen luonto-olosuhteiden erityispiirteet huomioiden sekä vähentää rakentamisen mahdollisia kielteisiä ympäristövaikutuksia.</p> <p>Hankkeen ympäristövaikutuksia selvitetään YVA-menettelyssä. Tavoitteena on, että kaavoitusmenettely etenee samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa.</p> <p>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 24 5:n mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Tavoitteilla pyritään edistämään muun muassa energiahuollon uudistusta, luonto- ja kulttuuriympäristön elinvoimaa ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä sekä muutosta kohti vähähiilistä yhteiskuntaa.</p> <p>Havainnot ja kaavaluonnoksesta</p> <p>Osayleiskaavoitettava alue ei sijoitu täysin sille alueelle kuin Pirkanmaan maakunta-kaavassa 2040 tv-alue on. Osayleiskaavan kanssa samanaikaisesti on meneillään ympäristövaikutusten arviointimenettely ja arviointiselostus on ollut nähtävillä samanaikaisesti kaavaluonnoksen kanssa. Kaavoituksessa tulee ottaa huomioon arviointiselostuksesta yhteisviranomaisen perustellun päätelmän mukaiset havainnot ja lausumat. Näitä ei kaavaluonnokseen ehditä saamaan mukaan.</p> <p>Laadittavan osayleiskaavan tavoitteita tulee huolellisesti verrata valtakunnallisiin alueidenkäytöstä annettuihin tavoitteisiin. Osayleiskaavan tavoitteet saattavat olla osittain ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa, koskakaan suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Terveellinen ja turvallinen elinympäristö -Ehkäistään melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. 	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>-Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</p> <p>-Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.</p> <p>Tuulivoimaloiden rakentaminen pitäisi pysyä sovittamaan yllä mainittuihin seikkoihin heikentämättä niitä oleellisesti. Tämän vuoksi kohteessa suoritetaan ympäristövaikutusten arviointia ja tämän vuoksi arviointiselostuksen tulokset tulisi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa siirtää kaavoitukseen.</p> <p>Suunnitellun tuulivoima-alueen läheisyydessä sijaitsevat pohjavesialueet Latikkakankaan pohjavesialue ja Ristiharjun pohjavesialue. Kaavaluonnoskartassa on esitetty ainoastaan osa Latikkakankaan pohjavesialueesta, vaikka se jatkuu kaava-alueen ulkopuolelle etelään päin, jossa myös sijaitsee Pookin lähde, joka yllä pitää merkittävää ekosysteemiä alueella. Ristiharjun pohjavesialuetta ei ole esitetty ollenkaan, vaikka se sijoittuu fyysisesti voimaloiden 11 ja 12 alapuolelle.</p> <p>Mikäli pohjavesialueelle toteutetaan aluerakentaita, kuten tiestöä ja maakaapeli-kaivantoja, tulee pohjavesien suojelusta, suojelurakenteista ja seurannasta määrätä kaavamääräyksillä. Sähkösiirtoreitit ovat huonosti merkitty kaavakarttaan ja kaava-alueen ulkopuolelle. Koska laadittavaa osayleiskaavaa on tarkoitus käyttää MRL 77a §:n rakennusluvan myöntämisen perusteena, on osayleiskaavan oltava riittävän yksityiskohtainen ja ohjaava.</p> <p>Tuulivoima-alue sijaitsee noin 9 kilometrin päässä Kihniön rajasta. Etäisyyttä Mäntyperän tuulivoima-alueeseen on noin 11 km ja Lylynevan tuulivoima-alueeseen noin 18 km. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen yhteisvaikutukset tulee huolellisesti selvittää lähialueiden voimala-alueiden osalta. Takakangas -Pihlajaharjun tuulivoima-alue sijoittuu lähelle luonnonsojelualueita (Raatosulkonneval Rengasalo) Alue on myös Unescon geoparkkohde. Geoparkit eivät ole suojelualueita, mutta useimmat geoparkien nähtävyydet, eli geokohteet, nauttivat lain suojaa joko geologiaan, siihen pohjautuvaan elolliseen luontoon tai kulttuuriperintöön liittyen. Tuulivoima-alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon mm. edellä mainitut seikat.</p> <p>Lisäksi tulee ottaa huomioon Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa mainitut seikat.</p>	<p>Siirretään voimaloita 11 ja 12 on pois pohjavesialueelta.</p> <p>Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset on selvitetty YVA-menettelyssä.</p>
L07	Kankaanpään kaupunki	Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole huomautettavaa Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta.	Merkittään tiedoksi.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
L08	Traficom	<p>Parkanon kaupunki on pyytänyt lausuntoa Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta koskien Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnosta.</p> <p>Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa.</p> <p>Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.</p> <p>Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200-300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.</p> <p>On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinaointietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.</p>	Merkitään tiedoksi.
L09	2. Logistiikkarykmentti, Puolustusvoimat	<p>Puolustusvoimat toteaa, että kaavan vaikutusten arvioinnissa on käsitelty kaavan vaikutuksia Puolustusvoimien aluevalvonnan sensorijärjestelmiin ja kaavaselostuksen mukaan hankkeesta on saatu pääesikunnalta myönteinen lausunto toukokuussa 2021.</p> <p>Puolustusvoimat kuitenkin huomauttaa, että kaavaluonnoksen mukaiset tuulivoimaloiden alueet (tv) mahdollistavat yksittäisille voimaloille yli 100 metrin siirtymän tuulivoimalan ohjeellisesta sijainnista. Näin ollen tuulivoimaloiden alueet mahdollistavat tuulivoimaloiden sijoittelun myös Puolustusvoimien hyväksyttävyytensä lausunnosta poikkeavalla tavalla (>100m). Kaavamerkintöjä tai -määräyksiä tulee muuttaa siten, että kaava mahdollistaa vain hyväksyttävyytensä lausunnon mukaisen sijoittelun.</p> <p>Jos hankkeessa toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu</p>	Tuulivoimalan alue on osoitettu siten, että se ei mahdollista ohjeellisen voimalan sijainnin muuttamista yli 100 metriä. Kaavaehdotusvaiheessa voimaloiden sijainnit ovat muuttuneet sen verran, että voimaloista täytyy pyytää uusi hyväksyttävyytensä lausunto.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyysslausunnon mukaisista tiedoista, Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Edellä mainittua pienemmistä muutoksista pyydetään tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.	Merkitään tiedoksi.
L10	Luonnonvarakeskus	Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta. Luonnonvarakeskus lausuu hankkeen YVA-selostusvaiheesta.	Merkitään tiedoksi.
L11	Telia Oyj	Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.	Merkitään tiedoksi.
L12	Elisa Oyj	Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.	Merkitään tiedoksi.
L13	Ikaalisten kaupunki, ympäristölautakunta	Ympäristölautakunta päättää todeta lausuntoon, ettei Ikaalisten kaupungilla ole huomautettavaa Parkanon Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoima osayleiskaavan luonnoksesta.	Merkitään tiedoksi.
L14	Ilmatieteen laitos	Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Takakangas-Pihlajharju tuulivoimahankkeen osayleiskaavan aineistosta, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.	Merkitään tiedoksi.
L15	Digita	Digita antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta. Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan. Antenni-tv lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuden liittyvien vaikutuksien arvioinnissa. Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä. Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<ul style="list-style-type: none"> • hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja • tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista. <p>Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.</p> <p>Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.</p> <p>Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriötä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.</p> <p>Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetyksensä lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.</p> <p>Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien</p>	<p>Kaavaselostuksen kohdassa 10.23 on kuvattu, miten menetellään, jos tuulivoimalat heikentävät TV-kuvaa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.</p> <p>Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv-lähetysasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.</p>	
L16	Fingrid Oyj	<p>Kiitämme lausuntopyynnöistä. Annamme yhden lausunnon samanaikaisesti nähtävillä oleviin asiakirjoihin (YVA-selostus ja osayleiskaava).</p> <p>Fingridillä on käynnissä 400 +110 kV voimajohdon YVA-menettely Åback-Melo (ks www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/kristiinankaupunki-nokia). Hankkeen arviointiohjelma on nähtävillä 4.11.-5.12.2022.</p> <p>Fingrid laatii sähkönsiirtoverkkojen kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena yhteistyössä voimantuotantoa suunnittelevien tahojen ja verkkoyhtiöiden kanssa. Fingridin ja tuulivoimayhtiön tulee selvittää yhdessä tarkemmin tuulivoima-alueen liityntäratkaisua. YVA-selostuksessa esitetty 110 kV liityntä "Fingridin nykyiseen tai parannettavaan voimajohtoon Seinäjoki-Rännäri-Melo" ei ole kuitenkaan toteutuskelpoinen. Tuulivoima-alue tulee liittää Parkanon alueelle sijoittuvalle uudelle sähköasemalle, jota Fingrid suunnittelee parhaillaan 400 kV Åbeck-Melo-hankkeen yhteydessä.</p> <p>Huomatkaa, että tässä YVA-menettelyä koskevassa lausunnossa ei oteta kantaa YVA-ohjelmassa esitettyihin teknisiin ratkaisuihin. Teknisistä yhteensovittamista Fingridin toimintojen ja suunnitelmien kanssa on tehtävä yhteistyössä suunnittelun edetessä. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.</p> <p>Pyydämme lähettämään meille tietoa hankkeen etenemisestä. Tätä YVA-asiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.</p>	Merkitään tiedoksi.
L17	Suomen Erillisverkot Oy	Viitaten lausuntopyyntöönne 10.11.2022 koskien Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimaosayleiskaavan luonnosta. Hankkeella ei	Merkitään tiedoksi

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.	

Mielipiteet

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
M01	Yksityishenkilö	<p>Kyseessä olevan tuulivoimapuistohankkeen osayleiskaavaluonnos ei ole maakuntakaavan mukainen vaan kaavaluonnos on nyt merkitty aivan liian lähelle koilliseen/ itään asutuksen viereen.</p> <p>Osayleiskaavaluonnosmerkinnät ovat tulleet lähemmäksi Alkkianvuoren geologisesti arvokkaalle rantakerrostuma-alueelle, jossa sijaitsee myös harvinainen kalteva Raatosulkonneva. Alkkianvuoren pohjavedet purkautuvat länsirinteiltä Raatosulkonnevalle, jossa on erilaisia suotyyppejä nähtävissä. Suon eteläpäässä on kohosuota. Alue kuuluu Natura 2000 suojelualueisiin. Tämä alue tulisi ehdottomasti säilyttää maisemallisesti koskemattomana virkistysalueena, koska alueelle on saatu merkittävä Unesco Global Geopark-status.</p> <p>Suunnitellun tuulivoimapuiston kaavaluonnoksessa, noin puolivälissä eteläistä osaa itä-länsi suunnassa löytyy Rengassalo; vanhat boreaaliset luonnonmetsät, jotka kuuluu Natura 2000 verkostoon. Alue tulee jättää maisemallisestiluonnon tilaan, koska ovat harvinaisia jäljellä olevia metsiä.</p> <p>Osakaavaluonnos on merkitty Parkanon kannalta merkittävälle pohjaveden muodostumisen alueeseen, josta tulee iso osuus kaupungin vedestä. Tuulivoimaloiden rakentaminen ja toiminta voi merkittävästi heikentää laadukkaan veden saantia jatkossa. Sedimenttikerroksia maaperässä voi mennä sekaisin tuulivoimaloiden käyntitärinästä ja veden mukana lähteä tulemaan kiintoaineita vesiverkostoon, mikä heikentää veden laatua ja voi tulla kalliiksi korjata putkistoja kiintoaineista.</p> <p>Nyt suunnitellusta tuulivoimapuistoalueesta löytyy lukuisia lähteitä, joista vesi kulkeutuu vedenottamoalueelle.</p> <p>Tuulivoimapuistoalueelta joudutaan tuotettu sähkö siirtämään muuntamoita ja voimalinjaverkkoja pitkin ns. valtakunnanverkkoon. Tämä rikkoo maiseman, luonnon, haittaa eläimiä ja ihmisten elämistä siinä elinympäristössä, joihin ovat elämänsä rakentaneet. Ostaneet ansaitsemallaan palkkатыöllä maata, metsiä ja rantatontteja, joidenka rahallinen arvo merkittävästi laskee näiden hankkeiden myötä ks. alueella.</p>	<p>Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahanke toteuttaa maakuntakaavassa osoitettua tuulivoima-alueetta ja tukee maakuntakaavan strategisten tavoitteiden toteutumista. Pirkanmaan liitto tukee hankkeen toteuttamista.</p> <p>Rajataan kaavaehdotusta siten, että Alkkianvuori jää kaava-alueen ulkopuolelle.</p> <p>Kaavakartassa Rengassalon alue on merkitty SL-merkinnällä.</p> <p>Vaikutuksia pohjavesiin voi hankkeessa syntyä lähinnä rakennusvaiheessa, maansiirtotöistä johtuen. Tuulivoimaloiden käytön aikana ei vaikutuksia arvioida syntyvän.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		Täällä maallakin asuu vielä IHMISIÄ, tai ainakin yrittää asua, jotka eivät halua naapuriinsa tuulivoimaloita pyörimään. Muitakin vaihtoehtoja löytyy ja vapaata maapohjaa.	
M02	Yksityishenkilö	<p>Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaava</p> <p>Parkanon Takakangas-Pihlajaharjun alueelle ajatellun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta asukkaan kommentit:</p> <p>Olen Parkanon Vatajankylästä Ylisenjärven ranta-asukas.</p> <p>1. Parkanolaisena eläjänä ihmettelen, kuinka voidaan edes harkita ison tuulivoimapuiston sijoittamista noin lähelle ihmisasuntoja, jolloin melu- ja välkevaikutukset ovat voimakkaat. On kyse asukkaiden itse hankkimista, ostamista tai perimistä kohteista, kotiseudusta tai kesäasunnoista ympäristöineen.</p> <p>2. Luontoarvot, niistä Alkkivuori ennen muita, on ainutlaatuinen Parkanon alueella, kiistämätön virkistys- ja matkailuko- kemus. Entä ne kasvit ja eläimet? Kuka pitää niiden puolta?</p> <p>3. Tuulivoimaa yritetään myydä jonain "vihreänä" ratkaisuna energiapulaan. Sitähän se ei ole. Lasku sekä rahassa että luonnon tarvelemisen suhteen jälkisiivouksineen tulee olemaan suuri.</p> <p>Hetken buumin tilalle toivon päättäjiltä kaukokatseisuutta ja matematiikan taitoa.</p> <p>Yhden kyläseuran alueen laajempaan mielipiteeseen.</p>	<p>Melumallinnusten mukaan valtioneuvoston asettama melun ohjearvo 40 dB:n ei ylitä yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Voimalat voidaan ohjelmoida pysähtymään automaattisesti vallitsevien sääolosuhteiden mukaisesti, kun välkettä muodostuisi herkälle alueelle (varjotunnistin/flicker control).</p> <p>Rajataan kaava-alueita siten, että Alkkianvuori sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle.</p> <p>Hiilikädenjälkilaskennan mukaan suomalaisten tuulivoimapuistohankkeiden hiilikädenjälki on noin 50 kertaa suurempi kuin hiilijalanjälki. Tämä tarkoittaa, että myönteiset vaikutukset (päästövähennykset) ovat 50 kertaa suuremmat kuin tuulivoimapuistohankkeen kielteiset vaikutukset (tuulivoimapuiston elinkaaren aikana aiheutetut päästöt ja pienentynyt hiilinielu metsähakkuiden vuoksi).</p>
M03	2 yksityishenkilöä	<p>Kommentteja:</p> <p>-Neljän pohjoisimman tuulimylyyn (1, 2, 3 ja 4) sijoituspaikat ovat aivan liian lähellä Vatajankylän vakituisia ja vapaa-ajan asuntoja sekä Alkkianvuoren Geopark virkistys- aluetta.</p> <p>-Mylyjen sijainti Vatajankylän länsipuolella on välke- ja meluvaikutukseltaan kaikkein huonoimmalla puolella kylää ajatellen. Länsituulet ovat vallitsevia ja aurinko paistaa iltapäivisin lännestä.</p> <p>-Tämän kokoluokan tuulimylyistä (kokonaiskorkeus 300m) ei ole Suomessa kokeuksia joten niitä ei pidä sijoittaa asutuksen läheisyyteen</p> <p>-Vatajankylä / Kuivasjärvi on Parkanon kylästä elinvoimaisin joten sen</p>	<p>Melu- tai välkearvot eivät mallinnusten mukaan ylitä Vatajankylässä.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>asumiskelpoisuutta ei pidä pilata liian lähelle sijoituvilla tuulimyllyillä. Lisäksi Vatajanjärven ja Ylisenjärven rannoilla on kymmeniä kesämökkejä joiden käyttökelpoisuus ja arvo heikentyy radikaalisti.</p> <p>-Tarvitaan lisää havainnekuvia, jotka otettu avoimilta paikoilta.</p>	
M04	2 yksityishenkilöä	<p>Kaavoitusta ei tule tehdä alueille joista ei ole maankäyttö Sopimusta kaavaa hakevan yhtiön kanssa. Kiinteistömme metsäalueesta yli puolet on rajattu mukaan osayleiskaavaan joka rajoittaa maanomistajan oikeuksia.</p> <p>Tuulivoima osayleiskaava on kaikkiaan liian laaja ja ulottuu maakuntakaavan ulkopuolelle lähelle asutusta ja luontokohteita.</p> <p>YVA selostuksessa on selvitys melu- ja väkivaikutuksista jotka varmasti tuntuvat ja näkyvät lähellä olevalla asunnollamme. Lisäksi näin lähellä asutusta olevat ison kokuokan tuulimyllyt alentavat huomattavasti kiinteistöjen arvoa</p> <p>Yhdymme kyläseuran tekemään koko aluetta koskevaan kannanottoon</p>	Kunnat vastaavat maankäytön suunnittelusta ja saavat kaavoittaa alueellaan (MRL 4§, MRL 20§).
M05	Yksityishenkilö	<p>Muistutus kaavaluonnokseen Tuulipuisto Takakangas-Pihlajaharju</p> <p>Kovesjärven rantamökki-asukkaana haluan ottaa kantaa tuulipuiston kaavaluonnoksen valmisteluun. Mielestäni tuulivoimoiden korkeus ylittää tavanomaisen korkeuden siinä määrin että ne koetaan häiritseviksi, lisäksi sijoitus ei ole yhdenmukainen Pirkanmaan maakuntakaavan kanssa. Voimalat tulee sijoittaa maakuntakaavassa osoitettuun paikkaan. Sen lisäksi ne on mitoitettava maastoon sopivan korkuisiksi jolloin häiritsevä välkytys on mahdollisimman vähäinen joka paikassa. Nykyinen suunnitelma vaatii lisäksi syöttöjohdon joka on eteläisen linjauksen mukaan samassa johtoaukossa Fingridin 400kV kantaverkkojohdon kanssa, tämä vaatii kohtuuttoman suuren maa-alueen ja kulkee mm. Saukonsuon yli joka on suojeltu suo alue. Tämä johtoyhdistelmä on senkaltainen että se muuttaa maisemaa ja maankäyttöä merkittävästi. Tuulipuiston siirtojohdolle pitää laatia sellainen suunnitelma että se voidaan toteuttaa maakaapelilla joka on pienempi haitoiltaan kun avojohtolinja. Näiden mielipiteiden vuoksi en voi pitää nykyistä suunnitelmaa hyväksyttävänä ja vaadin muutoksia siihen, mikäli hanke etenee rakentamisvaiheeseen.</p>	Rajataan kaavaehdotusta siten, että mukailee paremmin maakuntakaavan tuulivoima-alueen rajausta.
M06	3 yksityishenkilöä	Vastustan Takakangas- Pihlajaharju tuulivoimahankkeen sijoittamista ja kaavoittamista alueelle, ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueen asukkaiden ja luonnon näkökulmasta.	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Arvostan luontoa ja hiljaisuutta, jonka vuoksi olen asunut maaseutualueella, kuten moni muukin kylän asukas ja tänne muuttaneet monet nuoret perheet monine harrastuksineen ja lemmikkeineen.</p> <p>Tuulivoimateollisuusalue sijoittuminen on mielestäni tuotu liian lähelle vakiasutusta ja vapaa-ajan asutusta. Voimalat on sijoitettu turhan lähemmäksi ja vaativat merkittävät perustukset, metsänraivaukset ja todelliset maansiirtotyöt, joista vähän tietoa arvioinnissa, jota on syytä tarkentaa näiltä osin.</p> <p>Mielestäni tuulivoimalaitoksia ei voida sijoittaa maakuntakaavasta poiketen lähemmäs kylää ja muutenkin alueen luontoarvot ja pohjavesialueille tulevat vaikutukset tulisi arvioida tarkemmin. Havainnekuvien perusteella maisema muuttuu mielestämme hirveäksi, valojen välke jatkuvana olohuoneen ikkunasta.</p> <p>Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metrin kokoluokan teholtaan merkittävästi kasvaneisiin laitoksiin, joista ei ole vielä riittävästi tutkimustietoa esitettävissä. Mielestäni tämän kokoluokan tuulivoimaloille tulee olla ympäristölupa.</p>	<p>Tuulivoimaloiden rakentamisen aikaiset vaikutukset on arvioitu tarkemmin Takakangas-Pihlajaharjun YVA-selostuksessa.</p> <p>Ympäristöluvan tarve syntyy, jos hanke aiheuttaa merkittävää haittaa ympäristölle. Tuulivoimahanke pyritään suunnittelemaan siten, ettei se vaadi ympäristölupaa.</p>
M07	61 yksityishenkilöä	<p>Tiedottaminen ja osallistaminen</p> <p>Olemme Kovesjärven kiinteistöjen omistajina, virkistyskäyttäjinä ja vapaa-ajan asukaina muistuttaneet osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä jo siitä, että Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimapuitohankkeella on merkittävä kielteinen vaikutus virkistyskäyttöön, vapaa-ajan viittoon ja asumisviihtyvyyteen Kovesjärven rannalla. Olemme aiheellisesti valittaneet siitä, että kiinteistönomistajia ei ole riittävästi tiedotettu.</p> <p>Nyt moitimme sitä, että kaavaluonnos on asetettu nähtäväksi niin, että siihen tutustumiseen ei ole annettu riittävästi aikaa tiedotustilaisuuden ja kaavaluonnoksen nähtävillä olon päättymisen välillä. Muistutus-aika ei ole riittävä aineistoon tutustumiseksi ja erityisesti sen huomioimiseksi, miten aiempaa palautetta olisi otettu huomioon. Katsomme että oikeusvaikutteinen kaava vaatii huolellista asukkaiden antaman palautteen käsittelyä ja että sen tulee myös vaikuttaa. Palautteen merkityksen tulisi selvästi käydä myös kaavaselostuksesta ilmi.</p> <p>MRL:n mukainen selvitys yhdistyy YVA-selostukseen sen selostuksen ja liitteiden muodossa. YVA-viranomaiselle ollaan vasta toimittamassa palautetta. Kaavaluonnos kiirehtii aikataulua yva-lausuntoaikaan verrattuna, vaikka käytännön</p>	<p>Kaava-aineistoon tutustumiseen on varattu MRA 30 § osoitettu tutustumisaika ja mahdollisuus mielipiteen esittämiseen.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>mahdollisuuksia saada tuulipuistorakentaminen alkuun ei todellisuudessa voikaan kiirehtiä erityisesti sähköverkkokysymysten vuoksi. Kiire kaavaluonnoksen edistämässä kertoneekin siitä, että tuulivoimahankkeiden välinen kilpailu ja hankkeen myynnissä eteneminen rakennuttajatahon varmistamiseksi ovat kiirehtimisen todellisia syitä. On kuitenkin olennaista, että selvitysten laatu on luotettava.</p> <p>Suuritehoisten ja korkeiden voimaloiden sijoittaminen</p> <p>Vastustamme edelleen suuritehoisen ja näkyvän tuulivoimapuiston sijoittamista Kovesjärven vaikutusalueelle. Huomautamme, että Kovesjärvi on kokonaisuudessaan ns dominanssivyöhykkeen sisällä.</p> <p>VÄÄRÄ PAIKKA TUULIVOIMALLE</p> <p>Pidämme edelleen Takakangas- Pihlajaharjua vääränä paikkana sen luonnonhistoriallisen merkityksen vuoksi. Alkkia on Parkanolle sama kuin Koli Suomelle. Se on erämaasävytteinen, laajassa virkistyskäytössä oleva, monimuotoisuutta ylläpitävä merkittävä kohde, johon myös paikkakunnalla vierailevat ovat mieluusti tutustuneet. Geopark-alueen sisääntulokohteena se on myös erittäin merkittävä alue.</p> <p>Asumiselle, viihtyvyydelle, luontomatkailulle ja luonnonympäristölle aiheutuvat haitat</p> <p>Muistutamme uudelleen, että hanke on vastoin Parkanon kaupungin asumisviihtyvyystrategiaa, jossa hyödynnetään kaunista luontoa vapaa-ajan asumisen lisäämiseen. Kovesjärven alueelle on rakennettu useita ympärivuotiseen asumiseen soveltuvia vapaa-ajanasuntoja, jotka palvelevat niin etätyöläisiä kuin houkuttelevat muuttajia isoista ja tiheämmin asutuista kaupungeista tai Pohjanmaan seuduilta järvien äärelle luonnonrauhaan. Kovesjärven rannat ovat paljolti rantakaavoitettuja ja kaupunki on ohjannut vapaa-ajan rakentamista myös muille vaikutusalueen järville. Kovesjärven rannalla on myös luontomatkailuun liittyvää yritystoimintaa. Etäisyys Kovesjärvellä sijaitsevaan luontomatkailukohteeseen on selkeästi ilmoitettu väärin. Hankealue sijoittuu luontomatkailukohteesta n. 4, 5 km etäisyydelle eikä 8 km etäisyydelle.</p> <p>Näkyvyydestarkastelun mukaan avoimille paikoille kuten juuri Kovesjärvelle näkyvät kaavaluonnoksessa esitetyn puiston kaikki voimat. Vakavinta haittaa näkyvyys aiheuttaa tuulipuiston suuntaan aukeneville rannoille. On selvää, että voimaloiden laipojen pyörivä liike edelleen voimistaa koetua haittaa. Punaisten lentoestevalojen piirtymistä muuten pimeään maisemaan ei</p>	<p>Osayleiskaava mukaillee Pirkanmaan maakuntakaava 2040 tuulivoimalueen rajausta.</p> <p>Korjataan etäisyys kaava-alueelta Kovesjärvelle kaavaselostuksen kohtaan 4.2. Elinkeinotoiminta ja matkailu</p> <p>Havainnekuva Kovesjärven kohdalta</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>valokuviin ole saatu taltiointia, eikä myöskään mahdollista heijastumista veden pinnasta, joka edelleen voimistaa valon häiritsevyyttä.</p> <p>Kovesjärven havainnekuviin on valittu kuva ja kuvakulma, joka ei missään määrin vastaa todellista haittaa niiltä ranta-alueilta, joilta näkymä on esteetön tai lähes esteetön. Virkistyskäyttäjille järvellä näkymä on aina esteetön.</p> <p>Metsän peittävyyydestä tuulivoimapuiston toiminta-aikana ei myöskään ole takeita. Metsätalous alueelle ja sen ympärillä jatkuu. Metsän reuna ei peitä kesällä laskevaa aurinkoa ennen puolta yötä eikä aamuyön tunteina nousevaa aurinkoa sen ollessa vielä alhaalla horisontissa. Tästä voidaan päätellä myös se, missä määrin 300 m korkeat voimalat todellisuudessa jäävät metsän peittoon. Huomautamme myös, että uuden kantaverkon rakentamisen linjoista ei ole täyttä selvyttä eikä myöskään niin ollen ole selvää käsitystä, missä määrin puustoa tuulivoimaloiden verkkoon kytkennän vuoksi poistuu. Huomautamme myös, että alueen järvistä sekä Kovesjärven että Pirttijärven pinnankorkeudet ja maasto järven ympärillä ovat korkealla merenpinnan yläpuolella. Näin ei myöskään muodostu katvetta, joka johtuisi siitä, että hankealueen korkeudelta maastossa merkittävästi laskeuduttaisiin alas järvenpinnan tasolle.</p> <p>On kiistatonta että voimalat dominoivat ja vievät maisemasta ja viihtyisyydestä sen elementin, jonka takia Kovesjärvelle on vapaa-ajan asutusta rakentunut. Vastustamme edelleen puiston rakentamista. Uudistamme myös sen, että etäisyys tuulivoima-alueesta tulee olla riittävä. Emme näe tarpeellisena, että tuulivoiman hankealue on niin suuri ja sisältää merkittävästi myös sellaista maapinta-alaa, joka tavallaan jakaa hankealuetta kahteen osaan. Tuulivoimaloiden sijainnit 9 ja 10 muusta alueesta erillisinä tulisi ehdottomasti poistaa suunnitelmasta ja niiden rakentamista ei tule mahdollistaa. Hankealue tulee rajata kattamaan vain tarpeellinen osa pintalasta.</p> <p>Taloudelliset menetykset</p> <p>Vaikutusten arvioinnissa vedotaan tehtyyn kiinteistöjen myyntiarvoselvitykseen. Huomautamme, että yhdellekään tutkimuskohteen kunnan alueella ei ole suunnitellun voimalakoon kokokoista teollista tuulivoimaa. Tutkimuksessa ei ole voitu erottaa kiinteistöjen arvoa muusta kiinteistöarvokehityksestä. Se ei tarkoita, että todellinen arvon muutos ei mittavan, näkyvän ja dominoivan tuulivoima-alueen vaikutusalueella olisi todennäköinen kehityskulku.</p>	<p>on otettu maanomistajan toiveen mukaiselta sijainnilta.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Tuulivoimalla on hyvin todennäköinen vaikutus kiinteistön arvoon. Alueen arvostus perustuu kauniiseen järvimaisemaan, erämaaksi miellettyyn ympäristöön, alueen rauhallisuuteen ja hiljaisuuteen sekä järveä ympäröiviin laajoihin virkistyskäyttöön soveltuviin metsä- ja retkeilyalueisiin ja arvokkaisiin luontokohteisiin. Eräänlaista hiljaisuutta on myös ympäristöön saapuva pimeys. Valosaaste eli häiriövalo on haitallista keinovaloa, joka suuntautuu muualle kuin haluttuun kohteeseen.</p> <p>Palaamme uudelleen myös siihen, että kiinteistöjen vakuusarvot heikkenevät, millä on yksittäisille kiinteistönomistajille suuri merkitys. Yritystoiminnalle aiheutettava haitta on sekä taloudellisesti että vetovoimaisuuden näkökulmista erittäin merkityksellistä.</p> <p>Luontovaikutukset</p> <p>Toistamme myös sen, että tuulivoimapuiston välittömässä läheisyydessä on useita valtakunnallisesti tärkeitä lintualueita, ja toteamme että luontoselvitykset eivät riittävästi ota huomioon linnustolle aiheutuvia haittoja. Lisäksi on todettava, että havainnot ja selvitykset ovat osin puutteellisia ja jopa virheellisiä ja niitä on tehty luvattoman lyhyen ajan kuluessa.. Hankealueelta on myös kiistattomia suden perhelaumahavaintoja</p> <p>Muut häiriöt ja haitat</p> <p>Katsomme myös että rakentamisen aikaisia haittoja vähätellään, kuten myös liikennehaittoja. Hankeselvityksissä olisi tullut tarkemmin selvittää sekä maa-ainesten otto- , että läjitystarve ja miten se aiotaan hoitaa pohjavesialueella.Voimaloiden rakentamiseen ja teiden vahvistamiseen tarvittava maa-ainesten määrä on huomattava. Maa-ainesten otto alueella on ulottunut jo aiemmin pohjavesipintoja haittaavalle tasolle. Hankealueen eteläpuolella Ristiharjunnevan alueella on useita voimasta menneitä maa-ainestenottolupia. Maa-ainesten otto muuttaa maakunnallisesti merkittävän harjualueen ja sen ympäristön kuvaa voimakkaasti edelleen. Rakentaminen edellyttää mittavaa ja lyhyellä aikataululla tyydytettävää maa-ainesten ottoa, mikä selkeästi kasvattaa myös pohjavesialueelle aiheutuvaa riskiä. Purkamiseen liittyvät vakuudet tulisi myös selvittää.</p> <p>Sähköverkkoon liittäminen</p> <p>Tuulivoiman liittäminen jakelu-yhtiön verkkoon olisi tullut selvittää yksiselitteisesti ja varmistaa määräysten tasolla, että tuulipuisto liittyy jakeluverkkoon maakaapeliliittynällä haittojen vähentämiseksi.</p> <p>YHTEENVETO</p>	<p>Tarkennetaan tietoja maa-ainesten otosta kaava-alueella.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Me allekirjoittaneet yhdessä vetoamme Parkanon kaupungin päättäjiin, että Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoima-alueita ei kaavoiteta eikä rakenneta.</p> <p>Mikäli tuulivoimahanke kuitenkin toteutetaan, vaadimme edellä esitettyihin perusteluihin vedoten, että kaupunki määrittelee tuulivoimalan ja asuinrakennuksen minimietäisyysrajaksi 5 km. Lisäksi edellytämme, että tuulivoimalat 9 ja 10 muusta alueesta erillisinä poistetaan suunnitelmasta. Hankealue tulee muutoinkin rajata kattamaan vain tarpeellinen osa pinta-alasta. Edellytämme, että muistuksessa esitetyt näkökulmat otetaan täysimääräisesti huomioon.</p>	
M08	Yksityishenkilö	<p>Hei,</p> <p>En hyväksy kaava-alueita.</p> <p>Kaava-alue tulee liian lähelle asutusalueita, kiinteistöt: Mäkitalo ja Niemenmaa + Tervämäki. Tällä kaavalla voidaan päästä tekemään tuulivoimaloita alkuperäisen esityksen mukaisesti.</p>	Merkitään tiedoksi.
M09	Yksityishenkilö	<p>Kielteiset vaikutukset aluetalouteen, elinkeinoin ja lähialueen elinoloihin (maise-man muutokset, melu, valot ja välke) on kaavaesityksessä aliarvoitu ja arvotettu pääosin vähäisiksi. Muualla asuvan ja kaavoituksen toimeentulonsa saavan kaavoittajan näkökulmasta näin ehkä onkin. Näin monta ennen kokemattoman suurta (300 m!) tuulimyllyä näin lähellä (jopa vain 1.5 km lähimmistä vuokramökeistä ja asutuksista) muuttaa lähivaikutusalueelle jäävien useiden kylien ja satojen asumusten ja loma asumusten ympäristöä olennaisesti huonommaksi. Kylämaisema, luonto ja rauha - jotka nimenomaan ovat kylien vetovoima- ja viihtyvyystekijöitä — eivät ole entisen veroisia, kun peltojen ja järvien takaa törröttää rivi vilkkuvia ja meluisia torneja. Ja näitähän tulee joka ilman suunnalle, koska Kihniön, Karvian ja Kurikan suunnalla on vastaavia hakkeita viireillä. Asumisympäristön laadun heikkeneminen on iso ja todellinen menetys ja vahinko alueella asuville tai siellä lomakiinteistöjä omistaville, vaikka sille ei esityksessä panna mitään selvää tai varsinkaan rahallista arvoa. Se tulee valitettavasti näkymään myös rahana, kun asukaat, verotulot ja elinkeinotulot (mm lomamökkien vuokraus) vähenevät ja kiinteistöjen arvot laskevat.</p> <p>Aivan erityisesti pistää silmään kaavaesityksen väittämä, etteivät tuulimyllyt vaikuttaisi lähiseudun kiinteistöjen hintoihin. Kaavaesityksessä kyllä myönnetään, että lukuisten järvien rannoilla olevien lomamökkien "vetovoima" kaavoituksen seurauksena vähenee, mutta jollain mystisellä</p>	Täydennetään tuulivoimahankeen vaikutuksia aluetalouteen, elinkeinoin ja elinoloihin kaavaehdotusvaiheessa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>tavalla se ei sitten kuitenkaan vaikuta niiden hintaan. Jos katsoo vaikkapa Ylisenveden rantakaava alueelta tehtyä havainekuvaa , ei voi väittää , etteikö vastarannalla törröttävä tuulimyllyrivi valoineen ja äänineen vaikuttaisi myyntihintaan siellä.</p> <p>Liian vähälle huomiolle vaikutusarvioissa jää myös se seikka, että näin valtavia myllyjä ei Suomessa vielä ole nähty eikä varsinkaan tusinaa sellaista ehdettuna kylä asutuksen n laidalle. Kokemuseräistä ja siksi melko varmaa tietoa vaikutuksista on vasta huomattavasti pienemmistä laitoksista. Lähikylissä saamme jatkossa jännittää.</p> <p>Kaavoituksen aiheuttamat haitat voisi paremmin hyväksyä, jos kysymyksessä olisi merkittävä yleinen etu. Mutta tässä on kysymyksessä täysin yksityinen etu eikä edes mitenkään merkittävä sellainen. Tuulimyllyt ja niiden ansainta tulevat yksityisten sijoittajien omistukseen ,mutta haitat jäävät lähiseudun asukkaiden (korvauksetta) kannettaviksi. . Tullimyllyt eivät edes lisää kunnan "elinvoimaa" tai verotuloja kun haitat otetaan oikeasta arvostaan huomioon.</p> <p>Kaava pitäisi hylätä tai ainakin pienentää myllyjen määrää ja kokoa. Jos myllyt 1-4 ja 6 poistetaan tai siirretään keskeemmälle kaava-alueella , olisivat kielteiset vaikutukset ehkä jo huomattavasti pienemmät.</p>	<p>Muutetaan voimalan 6 sijaintia, jotta se aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle.</p>
M10	2 yksityishenkilöä	<p>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) mm. (tavoitteet suoraan kaavaluonnoksesta)</p> <p>Tämän kaavan suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:</p> <p>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö, ehkäistään melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - teollisuuslaitoksia, jollaisten todellisia vaikutuksia ei ole voitu todentaa kun vastaavia ei ole vielä missään? <p>Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - alueen elinvoimaisuus on kyseenalaista, omistajien ikääntyessä tiloille ei saada jatkajia sukupolvien ketjusta epävarmuuden vuoksi ja siten uusia veronmaksajia kaupunkiin, paluumuutto loppuu - muutamat alueen taloudet suunnittelevat muuttoa pois kaupungista <p>Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - edistetäänkö ? 	<p>Tuulivoimahanke suunnitellaan siten, että siitä aiheutuisi mahdollisimman vähän meluhaittoja.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>- arvokas pohjavesialue suunnittelualueella, jolta soranotto rakentamiseen (I-luokka, Latikkakangas) ja lähistöllä toinen (gel, Ristiharju) tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue</p> <p>- arvokkaat geologiset muodostumat (arvoluokka 4, ge2, arvokas Alkkianvuoren kallioalue sekä ge3, valtakunnallisesti arvokas Alkkianvuoren rantakerrostuma) ja Raatosulkonnevan Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue. Hankealueen länsiosassa on osoitettu kehittämisperiaate-merkinnällä luonnon monimuotoisuuden ydinalue, jolla osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa.</p> <p>- Alkkianvuori kuuluu Lauhanvuori-Hämeen kangas alueeseen, jolle Unesco on myöntänyt vuonna 2020 Geopark-statuksen.</p> <p>Tuulipuiston tuonti lähemmäs kylää poiketen laajasti maakuntakaavasta on mielestämme epäoikeudenmukaista Pohjois-Parkanon väestön vähättelyä ja syrjimistä kaupungin taholta. Jokainen päättävä asettukoon ja miettiköön asioita alueen väestön asemasta. Yllä on vain osa tärkeimmistä haitoista, muilta osin yhdyimme kyläseuran palautteeseen. Emme vastusta tuulivoimaa vaan myllyjen sijoittelua.</p>	<p>Rajataan kaava-alueita siten, että Alkkianvuori sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella.</p>
M11	Pohjois-Parkanon Kyläseura	<p>Haluamme Parkanon kaupungin ottavan huomioon asukkaiden ja muiden toimijoiden jo aiemmin antaman laajan palautteen, joka on toimitettu virallisissa kanavissa.</p> <p>Parkanon Tuuli Oy Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimahankkeessa esitetty teollisuuskoloalue on tuotu liian lähelle haavoittuvia luontokohteita ja asutusta Vatajan ja Ylisenjärven sekä Kuivasjärvellä ja muilla alueen kaavoituilla järvillä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asutus-, matkailu- ja majoitustoimintaa, kansainvälistä tunnustusta saaneita arvokkaita Geopark luontokohteita, Natura suojelualueita ja luonnon monimuotoisuuskohteita sekä pohjavesialueita. Niiden kokonaisuus tulee säilyttää ja arvioida ominaispiirteet tarkemmin kuin nyt esitettyssä YVA arviointiohjelmassa on tuotu esille. Parkanon kaupungin tulee kohdella asukkaita tasapuolisesti ja taata kaikille terveellinen turvallinen ympäristö, huomioiden alueen runsas lapsiperheiden määrä ja aktiivinen kokoontumistila ja liikuntakenttä välittömässä vaikutuspiirissä. <p>Tuulivoimalaitoksia ei tule sijoittaa Pirkanmaan maakuntakaavasta poiketen, kuten YVA selostuksessa mainittu kaava-alue on vain pääosin maakuntakaava-alueella.</p>	<p>Osayleiskaava-alue sijaitsee Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 osoittamalla alueella.</p> <p>Tarkennetaan kaava-alueita siten, että se mukaillee maakuntakaavan rajausta paremmin.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine																								
		<p>• Kaavoitusta on haettu maakuntakaavaa laajemmalle alueelle lähelle asutusta ja herkkiä kohteita Toimittaessa maakunta-kaavan ja esityksen mukaisten vaihtoehtojen välisten vaikutusten esittäminen, kuten ELY edellytti, ei ole tuotu esille YVA selostuksessa, joka on puutteellinen.</p> <p>o Maakuntakaava-alue on etäämmällä huomioiden asutuksen, luontokohteet ja luonnonmonimuotoisuudelle tärkeän yhteyden säilymisen itäreunalla joka vihreällä palloviivalla, mitä ei ole erikseen selostuksessa esitetty.</p> <p>o Parkanon Tuuli Oy on tuonut laajan kaaren voimaloita kohti kylää ja Natura-alueita, joista Rengassalon alue on ylitetty ja lähes kokonaan upotettu kaavan sisään.</p> <p>o Kaavoitus vaikuttaa yksityisten maanomistajien oikeuksiin alueella merkittävästi Lunastaako Parkanon kaupunki alueita, joista ei ole sopimusta tai suostumusta?</p> <p>• Kaavoituksessa ei ole huomioitu kasvineita voimalaitosten kokoja suhteessa maakuntakaavaan ja asutukseen ja luontokohteisiin, maaseutumatkailun sijoituksessa alle 1-1,5 kilometrin etäisyydelle.</p> <p>o Maakuntakaavassa 3 Mt voimalateho alle 5 ja 193 metrin korkeudelle eli alle 200 metriä</p> <p>o Parkanon Tuuli Oy suunnitelma 8-10 Mt voimalatehot ja 300 metrin korkeudet</p> <p>• Kaava-alueita on tuotu kohti asuttuja alueita ja vaikutukset ovat itäpuolella merkittävät</p> <p>o Maisemavaikutus on merkittävä Vatajanjärvi–Ylinenjärvi alueen tiiviissä kylässä s.116-117 Vatajanjärven kuva on otettu kylään tultaessa ennen asutusta 3- 4 km etäisyydellä.</p> <p>o Melu– ja välkevaikutusten piirissä on kohteita 2 km säteellä – havaittu haittoja. s. 75 s.81</p> <p><small>Taulukko 2.1. Lähimpien asuinkäytössä olevien vakituisten asuinrakennusten sijoittuminen suhteessa lähimpiin tuulivoimaloihin arvioitavissa vaihtoehdoissa VE 1 ja VE 2.</small></p> <table border="1" data-bbox="539 1688 999 1753"> <thead> <tr> <th>Vaihtoehto</th> <th>Lähin asuinrakennus</th> <th>Asuinrakennuksia 2 km:n etäisyydellä</th> <th>Asuinrakennuksia 5 km:n etäisyydellä</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>VE 1</td> <td>1,5 km</td> <td>17 kpl</td> <td>177 kpl</td> </tr> <tr> <td>VE 2</td> <td>1,5 km</td> <td>10 kpl</td> <td>174 kpl</td> </tr> </tbody> </table> <p><small>Taulukko 2.2. Lähimpien lomarakennusten sijoittuminen suhteessa lähimpiin tuulivoimaloihin arvioitavissa vaihtoehdoissa VE 1 ja VE 2.</small></p> <table border="1" data-bbox="539 1805 999 1870"> <thead> <tr> <th>Vaihtoehto</th> <th>Lähin lomarakennus</th> <th>Lomarakennuksia 2 km:n etäisyydellä</th> <th>Lomarakennuksia 5 km:n etäisyydellä</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>VE 1</td> <td>1,5 km</td> <td>50 kpl</td> <td>169 kpl</td> </tr> <tr> <td>VE 2</td> <td>1,5 km</td> <td>17 kpl</td> <td>165 kpl</td> </tr> </tbody> </table> <p>Alueen rakennuskanta on raportoitu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Asukaslukua tai talouksien määrä ei ole ilmoitettu. ▪ Osa taloista kahden perheenasuntoja, joista talouksien määrää ei ole mukana ▪ Vapaa-ajanasuntoja käyttävät eri sukupolvet, joten vaikutus on laaja 	Vaihtoehto	Lähin asuinrakennus	Asuinrakennuksia 2 km:n etäisyydellä	Asuinrakennuksia 5 km:n etäisyydellä	VE 1	1,5 km	17 kpl	177 kpl	VE 2	1,5 km	10 kpl	174 kpl	Vaihtoehto	Lähin lomarakennus	Lomarakennuksia 2 km:n etäisyydellä	Lomarakennuksia 5 km:n etäisyydellä	VE 1	1,5 km	50 kpl	169 kpl	VE 2	1,5 km	17 kpl	165 kpl	
Vaihtoehto	Lähin asuinrakennus	Asuinrakennuksia 2 km:n etäisyydellä	Asuinrakennuksia 5 km:n etäisyydellä																								
VE 1	1,5 km	17 kpl	177 kpl																								
VE 2	1,5 km	10 kpl	174 kpl																								
Vaihtoehto	Lähin lomarakennus	Lomarakennuksia 2 km:n etäisyydellä	Lomarakennuksia 5 km:n etäisyydellä																								
VE 1	1,5 km	50 kpl	169 kpl																								
VE 2	1,5 km	17 kpl	165 kpl																								

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>o Näkymäalueen vaikutusarviointi on tuonut esille ongelmakohtia, mikä on pienten etäisyyksien ja suurten voimaloiden sekä vallitsevan tuulensuunnan ja auringon säteilyn ja avariens pelto- ja järvimaisemien sekä merkittävän korkeuseron vuoksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ s. 95 kuva osoittaa miten hankkeessa on kuvattu näkymää samalla tasolla ei huomioiden todellisia korkeuseroja. ▪ Löytyvuori ja harjualueet 170- 180 metriä ja järvien pinnat 135 – 137,5. <ul style="list-style-type: none"> • Parkanon kaupungin tulee edellyttää ympäristölupaa sijoitettaessa voimaloita alle 3 kilometrin etäisyydelle asutuksesta ja matkailuelinkeinoista. Käytännössä vain ympäristölupa ja sen ehdot voivat antaa mahdollisuuden vaikuttaa esiintyviin haittoihin. • Kuntalaisaloite koskee ympäristölupaa ja 3 kilometrin etäisyyttä, joilla voi rajata haittoja. • Herkkiä luontokohteita , Natura-alueita, Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark sekä ekologisen verkoston selvityksen esiintuomia arvoja tulee Parkanon kaupungin paikallisena asukkaidensa edustajana arvostaa ja vaalia. Ennallistamiskohteita on useita nyt vaikutuspiirissä, kun lähdeään käymään sähköverkkoa ja laajemmin liittymistä kantaverkkoon. • Parkanon pohjoisten kylien ei tule kantaa koko taakkaa siitä, että alue pirstotaan , asumisviihtyvyys tuhoaan yhteisöllisessä kylässä, jossa muuttosuunta on ollut nuorten osalta positiivinen aina kun mahdollisuuksia omistajanvaihdoksiin on esiintynyt.' • Nyt muodostuu negatiivinen kierre, joka heijastuu myös verotuloihin, koska kiinteistöjen omistajanvaihtoa ei tapahdu nuorten välttäässä riskejä. Moni suunnittelee jo muuttoa eri paikkakunnalle, mikäli avariens peltojen, järvien ja rantojen maisema- ja virkistysarvot tuhoataan. • YVA selostuksen kommentointi on tässä vaiheessa vielä kesken. Kaava on tuotu liian nopeasti käsittelyyn ja sen olisi tullut seurata YVA selostuksen aikataulua mieliteen esittämisen päättymisajan suhteen, koska kyseessä on laaja ja paljon arvioin-teja sisältävä. • ELY keskus lausunto - Vastaus tähän mitä olemme useasti kysyneet ei avaudu selostuksessa edelleenkään sillä tavalla, että aito vertailu maakuntakaavan ja hankkeen välillä selviäisi. On huomioitava, että maakuntakaavassa voimaloiden koko on huomattavasti pienempi kuin nykyisessä hakemuksessa on esitetty- Tällöin kaiketi 	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>hankkeessa tulisi esittää näiden vaikutusten ero etäisyyksien asutuksesta ollessa nykyisessä esityksessä todella pieni suhteessa voimaloiden tehoon ja korkeuteen. Nyt valittu tapa, joka ei anna todellisia vastauksia vaihtoehtoista ja vähän mahdollisia haittoja korjaavia toimia.</p> <p>Lainaus lausunnosta</p> <p><i>Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 eroavuudet tulee esittää suhteessa maakuntakaavan mukaiseen rajaukseen, esimerkiksi tarkastelemalla toteutta-misvaihtoehtona maakuntakaavan mukaista vaihtoehtoa tai esittämällä eroavuudet muulla hankkeesta vastaavan valitsemalla tavalla.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sähkösiirtoreittien esitys on osin epätarkka ja vaikutuksista on vähän tietoa varsinkin maakaapeloinnin suhteen, joka vaatii joka tapauksessa tarkemman selvityksen koska alueella on maahan sijoitettuna sähkö-, valokuitu- ja vesijohtolinjoja eripuolilla teitä sekä asutusta aivan tien vieressä mihin on esitetty linjan paikkaa. Voimajohdon maahan kaivuuta tapahtuisi myös metsä- ja peltoalueilla, mistä maanomistajakeskusteluja ei ole asianosaisten kanssa käyty. Valtiontien vieressä on yksityisiä maita. <p>Kaavoituksen sijoittuminen ja vaikutukset, joista on aiemmin annettu alla oleva palaute, on tuotu tiedoksi kaupungille ja täydentyy YVA selostuksen kommentoinnissa, joka tulee ottaa huomioon jatkossa.</p> <p>1. Kaavoitettu alue</p> <p>Kaavoitusta ei tule ulottaa Latikkanevan pohjois- (Alkkianvuori), itä- (Vatajan-Ylinenjärvi asutus) ja etelä-puolisille Rengasalon alueille, joissa luonto- ja luonnonsuojelukohteet, luonnon monimuotoisuusalueet, pohjavesialue, matkailu- ja majointuskohteet, sekä asutus ja alueen luontopolut ja liikuntapaikat ovat välittömässä läheisyydessä lähimmillään 1 kilometrin etäisyydellä. Etäisyys asutukseen tulee olla vähintään 3 kilometriä.</p> <p>Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metriin ja teho on kasvanut huomattavasti. Tämän kokoluokan tuulivoimalaitoksista ei ole vielä esitettävissä riittävää tutkimustietoa. Teoreettiset mallinnukset tulee esittää tarkemmin suunnitelmassa ja arvioinnissa takuutietoina laitteistokohtaisesti. Silloin kuin laitteistosta ei ole ollut ennakkoon riittävää tietoa ja kokemusta, ovat suunnitelmissa esitetyt tiedot osoittautuneet useilla alueilla puutteellisiksi ja johtaneet ympäristön kannalta erilaisiin selvitys- ja rajoitustilanteisiin. Ne ovat jälkeempään erittäin haitallisia yksityisten henkilöiden, kiinteistöjen ja</p>	<p>Rajataan kaavaehdotusta siten, että Alkkianvuori jää kaava-alueen ulkopuolelle.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>yritysten kannalta. Vuonna 2014 Työterveyslaitoksen Tuulivoiman terveysvaikutuksista ja niiden tutkimisesta tehdyssä julkaisussa todetaan, että tutkimusaineistoa Suomesta ei ole riittävästi, ja ne sisältävät paljon epävarmuustekijöitä. Uusia tutkimuksia ei ole vielä laajemmin tehty, vaikka tarve olisi suuri.</p> <p>Vaikutusalue kasvaa tuulivoimaloiden koon ja paikallisen maaston korkeuserojen vuoksi, yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa on huomioitava ja arvioitava laajemmin kuin nyt on esitetty.</p> <p>Tämän kokoluokan tuulivoimaloille ja alueille tulee olla ympäristölupa ja riittävä etäisyys asutukseen suhteessa voimaloiden kokoon. Nykyisin usealla alueella 200-250 metrin korkuisilla 2 kilometriä, joten suhteessa 300 metriset voimat tulisi sijoittaa 3 kilometrin etäisyydelle.</p> <p>2. Osallistuminen ja tiedotus</p> <p>Hankkeelle on perustettu seurantaryhmä, johon on koottu osa eri yhteisöjä alueelta, sekä muita osallisia, mikä on hyvä tapa. Lisäksi ulkopuolelta oli kutsuttuna tahoja, joilla ei ole alueella toimintaa, kuten Susiperän metsästysseura ja vastaavasti alueella toimiva Untilan Kotaveikot on jätetty pois. Kyläseuroja alueella on useampia kuin nimetty Pohjois-Parkanon kyläseura. Kaikki nimetyt tahot eivät ole saaneet tietoa ennakkoon ja ajoissa (kutsut tulivat 4 päivää ennen tilaisuutta), eikä kutsuja ole toimitettu kaikille asianmukaisesti tarkistamalla yhteystiedot. Tiedotimme puutteista. Toivomme tietojen tarkistusta ja kutsujen toimitusta 1 – 2 viikkoa ennen tilaisuuksia. Osallistumismahdollisuudet tulisi olla tasa- puoliset.</p> <p>Toivomme tarkennusta tiedotukseen, jossa oli puutteita. Alueen eri asukasryhmät on hyvä huomioida ja toimittaa tiedotteet ja kyselyt tarvittaessa postitse, koska ne eivät tavoita merkittävää osaa ulkopaikkakunnalla asuvia vapaa-ajan asukkaista, eikä kaikilla asukkailla ole tietokoneen tai internetin käytön mahdollisuutta tai kokemusta. Arviointiohjelmaan on kirjattu asukaskyselyn postitus lähialueella, joka ei ole tässä vaiheessa toteutunut, eikä aiheesta tehtyyn kyselyyn vastattu. Asukaskyselystä voisi hakija ilmoittaa paikallisessa lehdessä.</p> <p>Yleisötilaisuudet tulisi järjestää siten, että voi osallistua paikan päällä tai tuetun internetyhden kautta. Pelkkä teams-välitteinen kuuleminen on riittämätön, koska kaikilla ei ole valmiuksia osallistua niihin ja tieto linkistä tuli tällä kertaa erillisenä ajankohtana</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>ja tieto löytyi vain ympäristökuulutus sivulta.</p> <p>Tiedotuksen vajavuutta ei erityisemmin ole esitetty, tietojen tarkistusta ei ole tehty muutakuin paikallisista kommentista käsin osa.</p> <p>3. Hankkeen tausta, tarkoitus ja tavoitteet - huomioita</p> <p>Meistä jokainen tunnistaa Suomen ja Pirkanmaan osalta energian käytön muutostarpeet ja hiilineutraalius-tavoitteet myös kansanvälisesti. Tätä tavoitetta kuntien tulee edistää omassa toiminnassaan ja huolehtia toimintansa energiatehokkuudesta, sekä informoida ja tukea asukkaita, joilla on yhdenvertainen ja tasapuolinen oikeus terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön, sekä omaisuuden suojaa. Pelkkä tuulivoima-alueiden perustaminen kuntiin ei voi olla ratkaisu, koska kaikilla kunnilla ei ole samoja mahdollisuuksia, eikä tietyistä alueista tule perustaa tuulivoimareservaatteja.</p> <p>Pirkanmaan maakuntakaava, joka on vanhentunut tuulivoiman osalta, ollaan uudistamassa. Tämä vaihemaakuntakaava uudistus tulisi olla julkinen ja ottaa huomioon valmistelussa. Muuttuvat voimalarakenteet, sähkönsiirto ja ympäristö tulee huomioida. Tuulivoima-alueita voidaan nykyään sijoittaa myös alavammille seuduille voimaloiden korkeuden kasvaessa, joten niitä ei ole tarve tuoda asutuksen lähelle luontoon, vaan hyödyntää jo olemassa olevaa infraa ja teollisuusalueiden läheisyyttä, jossa melu muut tekijät eivät aiheuta erityistä ongelmaa. Sähkönsiirtolinjojen alle jäävä metsäala on suuri ja voimaloiden elinkaarimallin hiilijalanjälkeä kukaan ei ole esittänyt arvioinnissa.</p> <p>Taloudellisessa mielessä on huomioitava myös mahdolliset negatiiviset vaikutukset suunniteltaessa tuulivoiman sijoittumista tiiviin kyläasutuksen ja vapaa-ajanasutuksen välittömään läheisyyteen kiinteistöjen vakuusarvojen alentuessa. Pohjois-Parkanon alue Kuivasjärven ja Vatajankylät ovat olleet edelleen suosittua muuttoaluetta hyvien liikenneyhteyksien ja luonnonläheisyyden vuoksi. Uhkana on asukkaiden ikärakenteen ja alueen muuttuvien olosuhteiden vuoksi se, että kiinteistöt eivät siirry tavanomaiseen tapaan nuoremmalle asukaskunnalle, vaan jäävät ulkopaikkakunnalla asuvien kesäasunnoiksi. Veronmaksajat vähenevät tätä kautta ja on huomioitava, että jo 10 tai 20 talouden kahden veronmaksajan vähentymisen vaikutus kunnan työvoimaan ja verotuloihin on huomattava. Rakentamisen aikainen työvoiman tarve ja urakointi on hetkellinen ja kilpailutuksen vuoksi epävarma oletus tuotoista.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Selostuksessa on otettu kantaa vähäiseen tutkimustietoon perustuen kiinteistöjen myyntihinnoista. Kauppojen toteutuminen on maaseudulla vähäistä tai jopa jäättekemättä, mikä ei näy missään tilastossa. Kysytty vakuusarvoja, joita pankit nyt pohtivat. T</p> <p>4. Maakuntakaava ja kaavoitus</p> <p>Hankealuetta on laajennettu huomattavasti maakuntakaavan osoittamasta alueesta pohjoisessa ja idässä kohti asutusta ja keskeisiä luonnon monimuotoisuusalueita, sekä pohjoisella suunnalla suojelukohteita, Raatosulkonneva ja Alkkianvuori, jotka ovat maakunnallisesti ja laajemminkin merkittävällä Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark alueella. Ete-lämpänä Rengassalon vanhojen metsien Natura 2000 suojelualueisiin kuuluvaa aluetta ollaan lähes ympäröimässä tuulivoima-alueen sisälle. Vaadimme, että vähintään Pirkanmaan nykyisen maakuntakaavan rajausta noudatetaan.</p> <p>Tuulivoimateollisuusaluetta on tuotu suunnitelmassa huomattavasti lähemmäksi myös rantakaava- ja osayleiskaava-alueita. Niille rakennettujen kiinteistöjen rakenneratkaisut eivät välttämättä kestä alueelle kohdistuvia melu- ja muita vaikutuksia, kiinteistöjen arvosta puhumattakaan. Tehdyt rantakaavoitukset virkistyskäyttöön tulee huomioida laajemmin alueiden suunnittelussa, eikä tuoda uutta teollisuusaluetta ja sähkönsiirtolinjoja niiden välittömään läheisyyteen.</p> <p>Rantakaava-alueet sijoittuvat lähimmillään vain 0,5 kilometrin etäisyydelle Rihkaanjärven alueella ja 1 kilometrin etäisyydelle Pitkäjärvellä, Rengassalon suojelun alueen sijoituessa välittömään läheisyyteen. Lähietäisyydellä on myös Kuivasjärven pitkä rantakaava-alue, jonne vaikutukset ovat yhtä voimakkaat kuin Ylinen- ja Vatajanjärvien alueelle hankealueen itälaidalla, jossa voimalat sijoittuvat maastokohtiin, joiden lähtökorkeus on 170-180 metriä ja järvien pinnat 137-136 metriä. Vaadimme vähintään 3 kilometrin etäisyyttä asutukseen.</p> <p>Maakuntakaavan osoittamien kohteiden merkintä hankealueen kartoissa on puutteellinen ja epätarkka eri tasoilla melko pääpiirteisissä kartta-aineistoissa kuin myös sanallisessa arvioinnissa. Suunnitelu-alueen laajentamisen vaikutuksia verraten maakuntakaavaan ei ole esitetty ja arvioitu.</p> <p>Edelleen epätarkka, eikä vastaa suoraan siihen mitä tässä ja ELY keskuksen lausunnossa on edellytetty.</p> <p>5. Liittyminen muihin hankkeisiin</p>	<p>Rajataan kaava-alueita siten, että se mukailee maakuntakaavan tv-alueita paremmin.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Muiden tuulivoimahankkeiden tiedot ovat puutteelliset ja arviointi hankkeiden yhteisvaikutuksista puuttuu. Alueen välittömässä läheisyydessä 10 – 15 - 20 kilometrin säteellä on useita hankkeita toteutettu, kaavoitettu ja kaavoitus- ja valmisteluvaiheessa. Vain osa hankkeista on esitetty aineistossa.</p> <p>Huomiotta on jätetty kokonaan Kihniön Mäntykankaan alue, joka on kaavoitusvaiheessa ja sijaitsee tuulivoima-alueista lähimpänä hankealuetta. Lisäksi on arvioitava Kurikan ja Karvian rajapinnassa pohjoisen suunnassa Jäkäläkankaan rakennusvaiheeseen tuleva alue ja maakunta-kaavassa mahdollinen Niskalamminkangas, joka on valmistelussa, sekä viereinen Lylyharjun kaavoitusalue. Pohjois-Parkanossa kapealle alueelle on muodostumassa hankkeiden kehä, josta toivomme kokonaisvaltaista vaikutusten tarkastelua.</p> <p>Pääpiirteet muista hankkeista on esitetty, mutta edelleen osa puuttuu ja vaikutuksia vähätellään. Pitää muistaa, että kaikki toimijat eri suunnilla kapeaa reilun 10 kilometrin levyistä aluetta kiertäen havittelevat 300 metrisiä voimaita 10-20 kilometrin säteellä, joten leikkauspisteitä varmasti syntyy ja maisema muuttuu voimakkaasti.</p> <p>6. Kartta-aineisto ja vaikutusten arviointialueen kuvaus ja havainnekuvat</p> <p>Kartta-aineisto on puutteellinen ja osin harhaanjohtava. Karttaotteissa on selviä puutteita alueen asutuksen kausi- ja vapaa-ajan asutuksen, sekä matkailu- ja majoituselinkeinotoimintaan liittyvien rakennuksien osalta, joita puuttuu. Muun muassa hankealuetta lähimpänä olevat Vatajanjärven matkailu- ja majoitustilat puuttuvat kokonaan, sekä osa vapaa-ajan rakennuksista. Toivomme aineistojen tarkentamista.</p> <p>Hankkeen yhteisvaikutukset eri hankkeiden osalta tulisi näkyä myös kartta-aineistoissa, jossa lähimmät alueet; pohjoisessa Karvian Jäkäläkangas rakenteilla, Niskalamminkangas (maakuntakaavassa merkitynä ja hankevalmistelussa), Lylyharjun tuulivoimapuisto kaavoitusvaiheessa sekä idässä Kihniön Mäntykangas kaavoitusvaiheessa, joka puuttuu vielä täysin aineistosta. Toivomme aineistojen tarkentamista.</p> <p>Pohjavesialueiden esiintyminen on esitetty epäselvästi aineistossa ja niiden sijainti suhteessa suunniteltuihin voimalaitoksiin olisi hyvä esittää.</p> <p>Havainnekuvia hyvin niukasti ja erittäin heikosti toteutettuna, kuten useassa tilaisuudessa ja kommentteissa on tullut esille. äittäjien tulee päätellä asia</p>	<p>Täydennetään tiedot muista lähialueen tuulivoimahankkeista.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>muutaman kuvan perusteella. Kohteista olisi voinut olla lähi- ja etäkuva. Nyt kohteiden etäisyydet vaihtelevat sekalaisesti, joten selkeän käsityksen luominen on vaikeaa. Pohjis-Parkanossa hankealueen itäpuolella maastomuoto aiheuttaa sen, että varsinaista suojaavaa vaikutusta maastonmuodoilla ei ole ja puustoa ei voida huomioida, koska sitä uudistetaan. Maastokorkeudet Löyttyvuorella – ja harjateella on 179-180 metriä ja järvien pinta 135-137 metrin tasolla</p> <p>7. Vaikutusten arviointi – huomioita</p> <p>Asutus</p> <p>Hankealueen rajausta tulee tarkastella huomioiden asutus, viihtyisyys, maisema, melu ja välke sekä asukkaille tärkeät virkistyskäyttö- ja luontokohteet. Osa arvioinneista puuttuu vielä aineistosta, kuten suunnitelma näkyvyysmallinuksista ja maisemasovitteet.</p> <p>Hankealuetta on laajennettu huomattavasti kohti tiheästi asuttuja kyläalueita, Ylinen- ja Vatajanjärvi, Luomankylä – Pihlajankylä sekä Rihkaan- ja Pitkäjärven rantakaava-alueita. Hankealue poikkeaa maakunta-kaavassa esitetystä huomattavasti, eikä huomioi lähimpiä matkailu- ja majoituskohteita 1 km etäisyydellä.</p> <p>Asutuksen suojavyöhykkeenä tulee olla vähintään 3 kilometriä suunniteltujen tuulivoimaloiden koon kasvaessa 300 metriin nykyisen maakuntakaavan aikaisen arvioinnin aikaisesta 200 metrin korkuisista ja pienempi tehoisista tuulivoimaloista. Tehon ja koon kasvu tulee huomioida ja noudattaa varovaisuus periaatetta terveyden ja hyvinvoinnin takaamiseksi tasapuolisesti asukkaille, kausi- ja vapaa-ajanasukkaille.</p> <p>Suunnittelualueen Alkkianvuori - Ylinenjärvi – Vatajanjärvi – Pitkäjärvi lähimmät tuulivoimalat on sijoitettu 170-180 metrin korkeudelle ja vastaavasti kyläalue ja järvet ovat 137-136 metrin korkeudella, joten tuulivoimalat hallitsevat maisemaa ja melulla sekä välkkeellä on esteetön vaikutus ympäristöön, eikä puustosta tai maastonmuodoista ole merkittävää suojaa asutukselle Kuivasjärven ranta-alueillakaan.</p> <p>Hankkeen vaikutusalueen asutuksen, vapaa-ajanasutuksen sekä yritysten tiedot tulisi esittää eri vyöhykkeillä kiinteistöjen lukumäärinä.</p> <p>Hankkeen vaikutusalueen asutuksen tiedot tulisi esittää asukaslukuina eri vyöhykkeillä ja alueilla itä-, länsi- etelä ja pohjoispuolella hankealuetta.</p> <p>Kiinteistöjen määrä on tuotu taulukossa esille. Tarkennuksena kahden tai</p>	<p>Lisätään kuvasovitteisiin yksi havainnekuva Karviankylästä.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>useamman talouden asumismuotoa ei mainita. Asukasluku on usein mainittu muissa hankkeissa ja olisi hyvä olla tässäkin esillä.</p> <p>Elinkeinot</p> <p>Elinkeinojen arvioinnissa on käsitelty vain maa- ja metsätaloutta alueen sisällä ja ulkopuolinen arviointisuunnitelma on vielä puutteellinen, eikä huomioida ja arvioi alueen ominaispiirteitä lainkaan erilaisten yritystyyppien osalta. Mainittu on vain kaukaisemmat kohteet.</p> <p>Tiedot alueen ja ympäristön matkailu- ja elinkeinotoiminnasta ovat puutteelliset, ja arviointi ei käsittele osaa niistä lainkaan. Alueen välittömässä läheisyydessä on olemassa matkailu- ja majoitustoimintaa, joka on toiminut jo 1980-luvulta saakka. Majoitus- ja matkailutoiminnan lähimmät useamman kymmenen hengen majoituskohteet on jätetty arvioinnissa huomiotta. Tiedot näistä kohteista on löydettävissä eri toimijoiden kotisivuilta, internet palveluista ja Kehitys-Parkki kehitysyhtiön kautta. Elinkeinoiminnan jatkuvuus, kehittyminen ja siirtyminen seuraavalle sukupolvelle tai toimijalle on uhattuna. Toivomme tietojen tarkentamista ja huomiointia.</p> <p>Teollisuusalueen sijoittuminen vaikuttaa lähialueiden matkailu- virkistysalueiden käyttöön ja kehittämismahdollisuuksiin merkittävästi jatkossa. Lähialueen kunnat ja yhdistykset ovat sitoutuneet yhteistyössä kansainvälisen tunnuksen saaneen Lauhanvuori-Hämeenkanas UNESCO Global Geopark alueen kehittämiseen. Parkanon osalta keskeiset alueet, Alkkianvuoren alue ja Raatosulkonneva sekä läheiset luonnon monimuotoisuuskohteet, ovat hankkeen myötä uhattuna maiseman, melun ja välkkeen ulottuessa mm. luontopoluille ja ulkoilureiteille Alkkianvuoren maastossa sekä laajemmin läheisen Rengassalon Natura-alueen osalta. Osa luontokokemusta on rauhallisuus ja hiljaisuus, joka on tärkeä osa lähialueen matkailu- ja majoitustoimijoiden tarjoamaa kokemusta alueesta.</p> <p>Majoitus- ja matkailutoiminnan keskiössä ovat järvet, jotka nyt ovat melu- ja välkealuetta. Alueen luonnonrauha ja hiljaisuus, jota matkailijat arvostavat menetetään. Virkistysarvo vähenee merkittävästi.</p> <p>Liikuntapaikat ja reitit</p> <p>Liikuntareiteistä on huomioitu Alkkianvuoren luontopolkureitistöt, jotka ovat olleet alueella käytössä jo pitkään Metsäntutkimuslaitoksen aikana ja aiemman kolmiomittauksen ajoista saakka paikallisten ja laajemman ammatti- ja kävijäkunnan</p>	<p>Kaava ei muuta maankäyttöä kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsevan ulkoilureitin kohdalla. Ulkoilureitti liittyy alueella aikaisemmin olleeseen tutkimusmetsään, joka ei enää nykyisin ole tutkimuskäytössä. Tästä syystä ulkoilureittiä ei ole merkitty kaavaan.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>kohteena. Alueen historia on pitkä ja liittyy vahvasti myös kylän asutukseen, metsänvartijakauteen ja muinaiseen asutukseen jääkauden jälkeen.</p> <p>Alkkianvuoren alue kuuluu nykyisin myös Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark alueeseen, jossa luonnossa liikkumisen ja virkistymisen mahdollisuudet ja kehittämistoimet tulee huomioida, eikä sijoittaa alueen läheisyyteen ja vaikutusalueelle teollisuusluokan tuulivoimaloita. Nyt on suunniteltu tuulivoimala aivan luontopolkureitin viereen, joka voi aiheuttaa turvallisuusriskin.</p> <p>Lisäksi alueella on polkuverkosta Ylinen - Vatajanjärven suunnasta Alkkianvuorelle jalkaisin tai pyörällä liikuttaessa esim. kartoissa näkyvä Palokravi. Paikallisten ohella alueen matkailijat ja majoittajat hyödyntävät verkostoja aktiivisesti ja kehitteillä on Geopark alueen polkupyörämatkailureitistöjä. Etäisyys tulee olla vähintään 3 kilometriä, jotta virkistyskäyttö, hiljaisuus ja luonnon monimuotoisuus säilyvät.</p> <p>Lähialueella Pohjois-Parkanon Kylätalon liikuntakenttä 2 kilometrin etäisyydellä on jätetty merkitsemättä. Samoin Pohjois-Parkanon Pitkienhahtien valaistu latu- ja kuntorata sekä frisbeegolf rata on jätetty merkitsemättä 3 kilometrin etäisyydellä. Tiedot löytyvät karttapalveluista, kuten muutkin merkityt kohteet. Muut alueen kodat ja kohteet, joita eri yhdistykset ylläpitävät puuttuvat osin. Toivomme tarkennuksia.</p> <p>Liikuntapaikoista puuttuu edelleen Parkanon kaupungin Lipas palvelussakin näkyvä Pohjois-Parkanon liikuntakenttä kylätalon vieressä. Pohjois-Parkanon kylätalo on päivittäisessä harraste- ja ryhmätoiminnan sekä</p> <p>Melu ja välkevaikutukset</p> <p>1. Virkistyskäyttö</p> <p>Alue on erittäin aktiivisessa virkistyskäytössä, jossa liikunta, luonnontarkkailu, marjastus ja sienestys, metsästys ovat vapaa-ajankäyttömuotoja, joissa hiljaisuus ja metsän palauttavat terveysvaikutukset ovat merkittäviä. Nyt suunnitellulla voimaloiden 700 – 900 metrin etäisyyksillä alueelle ei jää käytännössä meluttomia alueita. Tuulivoimaloiden keskinäisen etäisyyksien tulisi olla vähintään 1,5 kilometriä.</p> <p>2. Asutus</p> <p>Hankealuetta on tuotu kohti kyliä ja asuttuja alueita, joilla vaikutuksia voimistaa avoimet järvi- ja peltoaukeat sekä maaston korkeuserot, siitä johtuva vaikutusten</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>esteettömyys ja leviäminen hyvin laajalle alueelle Kuivasjärven taakse asti. Lähimmät rantakaavoitetut alueet ovat jopa 0,5 – 1 kilometrin etäisyydellä. Lähimmät rakennukset sijoittuvat 1 – 1,6 kilometrin etäisyydelle hakealueesta. Melutaso vaihtelee voimaloiden suunnatessa tuulen mukaan tuulivoimalan lapoja ja käyttäessä laitteistoja täydellä teholla. Infraääntä merkittävämpi voi olla tämä äänen pulssittainen vaihtelu. Melumallinnukset on arvioitava kohdetasolla käytettävillä laitetyppeillä valmistajan takuuarvoilla tai vastaavilla tiedoilla esitettyinä.</p> <p>Melu- ja välkeselvitys nosti esiin ongelmakohtia lähialueella, jotka saattavat olla esitettyä laajemmat.</p> <p>3. Matkailu- ja majoitustoiminta</p> <p>Hankkeen arvioinnissa ei ole otettu huomioon lainkaan lähimpiä kymmenien henkilöiden matkailu- ja majoitustoimintaa, joka sijoittuu Vatajanjärven ranta-alueelle lähimpänä hakealuetta 1-1,5 kilometrin etäisyydellä. Matkailijoiden kiinnostus alueeseen johtuu juuri hyvistä luontoreitistöistä, marjastus- ja sienestysmaastoista, kalastusmahdollisuuksista ja luonnon rauhasta, jota ei saavuta suurissa keskitetyissä majoituskohteissa. Maaseutumatkailuun liittyy vahvasti hiljaisuus ja rauhallinen luontokokemus, jotka ovat nyt uhattuna. Vaadimme riittävää etäisyyttä huomioiden matkailu- ja majoituskohteet 3-5 kilometriä.</p> <p>Majoitus- ja matkailutoiminnasta on lyhyesti mainittu. Tietoja puuttuu edelleen kartasta.</p> <p>Maisema</p> <p>Maisemavaikutukset tulevat olemaan merkittävät 300 metristen voimaloiden sijoituksessa kylän viereiselle harjualueelle näkyen kymmenien kilometrien etäisyydelle. Ne tulevat muuttamaan luontokohteiden ja asutuksen osalta viihtyisänä koettua ympäristöä, jotka ovat olleet merkittävä tekijä asukkaiden ja muuttajien arvostaessa juuri viljelysten, metsien ja järvien muodostama maisemakokonaisuutta asuinympäristössään kaukana asutuskeskuksista. Ei vilkkuvaa ja välkkyvää teollisuusaluetta luontoon.</p> <p>Pohjois-Parkanossa Vatajankylä – Kuivasjärvi on 1600-luvulta saakka asuttua aluetta, johon on kehittynyt tiiviit ja elinvoimaiset kyläyhteisöt maanviljelys ja muun yritystoiminnan kuuluessa kylänraittien varrelle luontevana osana. Valtaväylä halkoo aktiivista kylää ja sen molemmin puolin ja kaantuvat asutus ja avarat peltomaisemat useiden järvien ja lampien muodostamassa verkostossa välittömästi 1-5 kilometrin säteellä suunnitelluista</p>	<p>Täydennetään vaikutuksia matkailutoimintaan.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>tuulivoimapuistoista. Maisemamuutos on merkittävä voimaloiden korkeuden kasvaessa Pirkanmaan maakuntakaavan laadinta-ajan 200 metristä 300 metriin. Huomioitava on suunnittelualan maastokorkeus harjualueella 170-180 metrissä ja järvien pinnantason ollessa alueella 136 -137 metrin vaiheilla. Linnankylän kulttuurimaisema sijoittuu vain reilun 5 kilometrin etäisyydelle tässä järvien ja viljelysten muodostamassa ketjussa Kyrönkankaan Talvitien maisemassa. Arviointiohjelmassa ei ollut havainnekuvia.</p> <p>Huomioitava on myös muiden hankkeiden yhteisvaikutukset, jotka Pohjois-Parkanon Kuivasjärvellä ja Vatajankylässä kohdistuvat suhteellisen kapealle alueelle eri suunnissa. Tulossa pohjoisen suunnalle Karvian ja Kurikan rajamaastoon useampi hankealue, joista Jäkäläkangas on kaavoitettu ja tulossa rakentamisvaiheeseen, Niskalamminkangas selvitysvaiheessa, Lyllyharju kaavoitusvaiheessa ja idässä Metälänkylää vastapäätä Kihniön Mäntykangas.</p> <p>Maisemavaikutus merkittävä Vatajan ja Ylinenjärvillä. Liian lyhyt etäisyys dominoi avoimen järvi- ja peltomaisemaan sijoittuvaa kyläaluetta, joka 1600-luvulta katkeamatta asuttua kylää. Kantatalot olivat merkittäviä jo 1700-luvulla ja löytyvät edelleen hyvin säilyneenä, toimivana kokonaisuutena eli ollaan kulttuuriympäristön keskiössä vanhoine kauppoineen ja kouluineen.</p> <p>Luonto ja ympäristö</p> <p>Alueelle sijoittuu useampi merkittävä luontokohte, jotka on kirjattu arviointiin ja jotka on huomioitava sekä täydennettävä päivittäen uusimmat tiedot ennallistamisesta ja kosteikoista, joita Pohjois-Parkanossa on toteutettu eri hankkeilla ja rahoitukselle. Alkkianvuoren alue on keskeinen kohde geologisena ja suoluonnon erityiskohteena, joka on Natura-ohjelmassa. Lisäksi on arvioitu myös Ylimysnevaa ja läheistä aluetta metsien monimuotoisuuskohteena. Alueen kehityssuunta kokonaisuutena tarjoaisi luonnolle ja luonnon arvoille kestävän pohjan. Lisäksi alueelle on saatu kansainvälisesti arvokas Lauhanvuori-Hämeenkanngas UNESCO Global Geopark tunnustus, johon kuuluu myös alueiden kehittäminen. Mielestämme tällä alueella tulisi keskittyä luontokohteen kestävään kehittämiseen retkeilyalueena ja säilyttämiseen hiljaisena ja rauhallisena kohteena.</p> <p>Alueen arvot on tunnistettu ja voimaloita on karsittu, mutta niitä on edelleen liian lähellä luonto- ja retkeilyaluetta.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Natura-alueet ja suojelualueet</p> <p>Hankearviointiin on kirjattu Raatosulkonnevan ja Rengassalon alueet, joiden vaikutusarviointiin tulee kiinnittää huomiota myös osana laajempaa luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Natura- alueista Rengassalo on edelleen lähes saarrettu voimaloilla. Luontoyhteys katkeaa.</p> <p>Eläinlajit ja riista</p> <p>Lajistosta on kirjattu vain yleiset pääpiirteet, alueen erityispiirteitä ei ole huomioitu. Alueen asukkaiden huomioita ovat kanalintujen pesimäalueet, petolintujen pesimäpuut, liito-orava-alueet. Alueella harrastetaan tarkkailua muun muassa omilla mailla suojarakenteita hyödyntäen ja liikuttaessa luonnossa. Tältä osin Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys, eri harrastajaryhmät ja asukkaat voivat antaa arvokasta tietoa, jota voidaan hyödyntää arvioinnissa.</p> <p>Päivittyvää riekkotietoa ei näy havainnoinnissa, joka alueen laajuuteen nähden suppea ja tiestöä hyödyntävä. Maa-otko havaintoja Tuulenkyliä – Rihkaa alueella, joten nykyisen erämaisen ympäristön kanta voi hyvin.</p> <p>Harjualueet ja muut luonnonolot</p> <p>Pohjavesialueet on kirjattu, mutta tarkempi vaikutusarvioinnin selostus puuttuu ja kartta-aineisto on puutteellinen.</p> <p>Suunnitellut voimalapaikat todella lähellä pohjavesialueita, joista usea taho kantaa huolta.</p> <p>Liikenne</p> <p>Liikenteen osalta vaikutukset ulottuvat nyt laajalle Latikkanevan ja Ristiharjuntien alueelle. Liikenteen vaikutus on arvioitava pohjavesialueen kannalta kestäväällä tavalla. Mielestämme alue tulee rajata jo suunnitteluvaiheessa siten, ettei rakentamista tai liikennettä suunnata näille alueille.</p> <p>Arviointisuunnitelmassa on esitetty hyvin raskaan liikenteen vuoksi tarvittavat tien rakenteen kannalta tarvittavat toimenpiteet. Hankkeen valmisteluvaiheessa ei ole oltu yhteydessä paikallisiin tiehoitokuntiin. ELY keskuksen tai tiehoitokuntien tiet eivät rakenteeltaan kestä raskasta ja määrällisesti suurta liikennettä, joten on syytä tarkentaa mahdolliset maa-ainesten siirtoreiitit.</p> <p>Rakentaminen</p> <p>Arviointisuunnitelmassa ei ole eritelty maa-ainesten siirtoa ja pohjien rakentamiseen tarvittavien ainesten hankintaa ja määrää kuin osa autokuormina. Pohjarakenteiden</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>kuvaukset ovat vielä tarkentumatta ja eritely aineksista puuttuu. Mihin sijoitetaan pohjarakenteiden alta poistettavat massat? Rakentamisen aikana tilantarve ja liikennejärjestelyt risteysalueilla olisi hyvä tarkentaa.</p> <p>Purkaminen</p> <p>Tuulivoimaloiden purkaminen tehdään kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaan, mutta rakenteista ja laitteistoista tehtävä purkamissuunnitelma tulisi tehdä laitetyypin mukaan. Huomioitava on se, että alueen tiestö saattaa vaatia tässä vaiheessa purkujätteen poiskuljetuksen osalta riittävän kantavuuden ja tarvittaessa kunnostuksen.</p> <p>Avoimia kysymyksiä on vielä paljon ja asetetut purkuvakuudet ovat todella pieniä voimaloiden kokoon nähden. Purku on erikoistyötä kuten pystytys ja perustukset ongelmajätettä raudituksen osalta, jos ne jätetään maahan.</p> <p>Sähkölinjat ja sähkönsiirto alueelta</p> <p>Sähkönsiirtoon on esitetty vain yksi suunnitelma, eikä sille ole esitetty vaihtoehtoa. Vaikutusten arviointia ei tämän yhden linjauksen osalta ole tehty. Hankkeessa linja on suunniteltu Pitkälän rantakaava-alueen ja Valkeisen välistä läheltä vapaa-ajanalueesta ja Nivusjärven etelä kärkeä, jonne on erotettu vapaa-ajanrakennus tontit, joten haittoja vapaa-ajanalueelle kertyy monelta taholta. Lisäksi alueella on toteutettu kosteikko- ja ennallistamistoimia Nivusjärven valuma-alueella. Sähkönsiirtolinjojen osalta tarvitaan tarkempaa arviota vaikutuksista ja esitys vaihtoehtoisesta linjasta ja liityntämahdollisuuksista.</p> <p>Sähkönsiirtolinjoja on jonkin verran tarkennettu. Vaikutus on suuri myös alueen ulkopuolella ja epätasa-arvoinen maanomistajien osalta. Fingrid lopullinen 400 + 110 kv linjaus vaikuttaa paljon.</p> <p>Liitteenä aiemmin toimitetut</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alueen ympäristöstä asukkaiden keräämä allekirjoitettu adressi <p>Ei Tuulivoimaa asutulle kyläalueelle, Geopark alueelle 276 henkilöä</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Internetissä adressit.com palvelussa allekirjoitettu adressi <p>Ei Tuulivoimaa asutulle kylä- ja Geopark alueelle 222 henkilöä</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Kuntalaisaloite <p>Tuulivoimalle rajat ja ympäristölupa 125 henkilöä</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
M11	M11, liite 1	<p>EI TUULIVOIMALLE</p> <p>GEOPARK ALUEELLA, ASUTULLA KYLÄALUEELLA</p> <p>Me Pohjois-Parkanon asukkaat vastustamme tuulivoiman sijoitusta lähelle 1600-luvulta saakka asuttua yhtä Parkanon vanhinta kyläaluetta. Vedenjakajanseudun runsaiden Järvien ja metsien muodostama alue on innostanut monia muuttamaan alueelle hiljaisen luonnon ja sen antamien työ- ja harrastusmahdollisuuksien vuoksi. Alueella on vilkas yhteistyö ja aktiivista toimintaa. Kuivasjärven ja Vatajankylän alueen runsas 200 taloutta ja 400 asukasta, sekä tätä suurempi joukko aktiivisessa käytössä olevia vapaa-ajanasuntoja ja alueella pidempään viihtyviä monipalkkaisia asukkaita. Vaikutus ulottuu myös Lamminkosken ja Linnankylän alueelle mahdollisten sähkönsiirtolinjojen alueella runsas 100 taloutta lisänä. Tuulivoimaa ei tulisi sijoittaa 5 — 10 kilometriä lähemmäs asutusta.</p> <p>Maisemaan asutuksen lähelle eivät sovi liki 300-metriset tuulivoimamylyt. Tuulivoimaloiden koko on kasvanut jo kolmanneksen maakuntakaavan laatimisaikana 200-metrilistä pienitehoisemmista myllyistä, joten vaikutukset on arvioitava täysin uudelta pohjalta. Niiden aiheuttama haitta on huomioitava asumisviihtyvyyden sekä alueen asukkaiden, elinkeinojen ja luonnon monimuotoisuuden, sekä eläinten ja metsästyksen kannalta kestäväällä tavalla. Kiinteistöjen arvo ja kiinnostus asua alueella vähenee selkeästi, mikäli tuulivoimatoimintaa tuodaan lähelle asutusta. Tuulivoimaan liittyy monia huolia, maisema-, välke- ja äänihaittojen ohella kiinteistöjen arvoja asumiseen liittyvät kysymykset., koska aina on kyse myös mielikuvista, jolta alueesta luodaan. Nyt myös alueella asuvien arvot ovat uhattuina.</p> <p>Parkanon hakema ja saama Geopark-status Lauhavuori-Hämeen kangas yhteistyössä toi luonnonarvot ja matkailun mahdollisuudet erityisen hyvin esille. Nyt nämä ovat vaarantamassa, koska tuulivoimaan ollaan sijoittamassa samojen kohteiden Alkkianvuoren ja Raatosulkonnevan Natura-alueen, sekä Rengassalon luonnonsojelualueiden ja asutuksen välittömään läheisyyteen, perinteisille metsä- ja lähivirkistysalueille, joita hyödyntävät asukkaiden ohella paikalliset ja muut matkailuyritykset. Moni on hakeutunut alueelle hiljaisuuden vuoksi, mitä arvostavat asukkaat, vapaa-ajanasukkaat ja vierailijat.</p> <p>Runsaasti järviä käsittävä Pohjois-Parkanon alue on myös aktiivisesti kesäasukkaiden asuttaman ja rantakaavoilla ohjattua asutusta, joka on asuinympäristönä nyt</p>	<p>Rajataan kaavaehdotusta siten, että Alkkianvuori jää kaava-alueen ulkopuolelle.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>uhattuna. Alueella on huomioitava vesistö, jotka voimistavat äänihaitta-vaikutuksia huomattavasti.</p> <p>Maakuntakaava osoitti mahdolliset tuulivoima-alueet, kuitenkin kunnan tulee taata asukkailleen ympäristö-, elinkeino- ja asumismahdollisuudet, ei tilannetta, jossa kyläalue ympäröidään nyt jo kolmelta suunnalta tuulivoimaloilla ja jatkossa mahdollisilla sähkönsiirtolinjoilla.</p> <p>Toivomme, että tilannetta arvioidaan pidemmällä aikavälillä luonnon, kestävän matkailun ja asumisviihtyvyyden, kuin arvioidujen hetkellisten tuottojen kautta. Tuulivoiman hyödyt voidaan saavuttaa sijoittamalla ne kauemmas asutuksesta ja ratkaisemalla tuulivoiman rakentamisen aiheuttamat ympäristöhaitat ja jäteongelma, joka jää seuraavalle sukupolvelle. Asia ei koska vain tuulivoimarakennusalueen maanomistajia, vaan laajemmin koko yhteisöä ja maanomistajia, joita ei ole kuultu kaupungin valmistelemissa asiassa. Maanomistus on osin etäännyntynyt kylässä asuvista, joten on huomioitava myös asukkaiden näkökulma ei pelkästään mahdollisten muualla asuvien maanomistajien kanta.</p> <p>Pohjois-Parkanon kyläseura on saanut lukuisia yhteydenottoja huolestuneilta asukkailta ja toiveen yhteisistä toimista ja tiedonsaannista. Toivomme valmistelulta avoimuutta, aktiivista kuulemista ja sitä, että mielipiteet ja vaikutukset otetaan laajasti huomioon.</p> <p>Pohjois-Parkanon kyläseura ry ja allekirjoittaneet Kuivasjärven ja Vatajankylän alueen maanomistajat, kiinteistönomistajat, asukkaat ja vapaa-ajanasukkaat.</p>	
M11	M11, liite 2	<p>Ei Tuulivoimaa Pohjois-Parkanoon kylä- ja Geopark alueelle Takakangas- Pihlajaharju</p> <p>Parkanon Tuuli Oy suunnittelee teollisuuskokoluokan tuulivoimala-alueita Takakangas- Pihlajaharjun alueella Pohjois-Parkanossa. Alueelle suunnitellaan 12 tuulivoimalan rakentamista. Voimaloiden korkeus olisi n. 300 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä, 8-10 MW yhteisteholtaan 96 MW. Puhutaan teollisuuden tuulivoimaloista. Voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa tuulivoimaloiden korkeus on 200 metriä ja koko 2-3 MW, joten kaava on jäänyt jo ajastaan jälkeen arviointineen.</p> <p>Takakangas-Pihlajaharju alue sijaitsee Kuivasjärven, Vatajan ja Ylinen-järvien välittömässä läheisyydessä länsipuolella, jossa lähimmät talot, tilat, majoitusyrityksen mökit sijaitsevat vain n. 0,5 -1,5 km etäisyydellä suunnitellusta tuulipuistosta. Alue sisältää pohjoisessa Alkkianvuoren</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>alueen ja etelässä rajoittuu Rengassalon vanhojen metsien suojelualueeseen.</p> <p>Vaikutusalueella on 200 taloutta, 400 asukasta ja erityisesti lapsiperheitä Vataja-Alkiantie akselilla sekä vapaa-ajan asukkaita moninkertainen määrä. Alueen useat pikkujärvet ja lammet Valkeinen, Ahvenlampi, Pitkäjärvi, ovat houkuttaneet vapaa-ajan asukkaita hiljaisen erämaaluonnosta äärelle. Alue on myös paikallisten asukkaiden lähivirkistysalue, mikä näkyy runsaana polkuverkostona kartoissa.</p> <p>Tuulipuistoalueeseen on rajattu osin mukaan valtakunnallisesti arvokas geologinen kohde Alkkianvuori, joka kuuluu UNESCO Global Geopark Lauhavuori-Hämeenkan- gas alueeseen. Tähän sisältyy viereinen Raatosulkonnevan Natura—alue kunnos- tettuine luontopolkuineen. Tuulipuistoalue ulottuu osin vanhojen metsien Rengassa- lon luonnonsuojelu ja Natura-alueeseen. Parkanon kaupunki on LH Geopark- yhdis- tyksen jäsenenä edistänyt alueen kehittä- mistä.</p> <p>Pohjois-Parkanossa on huomioitava myös jo rakentamisvalheessa olevien ja muiden suunniteltujen tuulivoimapuistojen yhteis- vaikutus. Ympäristö- ja maisemavaikutuk- set ulottuisivat pitkälle kymmenien kilomet- rien säteelle usean kunnan alueelle näiden 300 metristen tuulivoimayksiköiden saarta- essa aluetta, johon liittyy myös rakennetta- vien sähkölinjojen ja teiden verkoston vai- kutus alueen kiinteistön ja maanomistajiin.</p> <p>Adressin tavoitteena on puolustaa alueella asuvien ja mökkeilevien ihmisten oikeutta terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön, luonnon monimuotoisuutta ja arvokkaita luontokohteita, alueen luontomatkailua ja virkistyskäytön kannalta merkittäviä luon- nonalueita sekä perustuslain mukaista yh- denvertaisuuden oikeutta ja omaisuuden suojaa myös maaomistajat huomioiden.</p> <p>SUUNNITELTU ALUE ON VÄÄRÄ PAIKKA TUULIVOIMALOILLE KOSKA: -</p> <p>Tuulipuisto sijaitsee liian lähellä asutusta ja vapaa-ajan asuntoja. Kansalaisten yh- denvertainen oikeus turvalliseen ja viihty- isään elinympäristöön ei toteudu.</p> <p>Suunnitellut voimalat edustavat suurinta teollista tuulivoimalakokoluokkaa, jota maassamme ei aiemmin ole rakennettu. Toteutuessaan tuulivoimala-alue vaikut- taisi negatiivisesti asukkaiden viihtyvyy- teen ja muuttaisi peruuttamattomasti alu- een elinympäristöä mm. melu- ja välkehait- tojen vuoksi. Tuulivoimaloiden riskietäisyy- den tiedetään myös kasvavan voimaloiden korkeuden, määrän tai tehon kasvaessa tai ajan kuluessa pitkäaikaisaltistuksessa. Toisin sanoen riskietäisyys vaihtelee</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>olosuhteiden mukaan ja alueilla, joilla on voimaloita eri puolilla asuinpaikkaa, jopa 10 -20 km:n etäisyydelle asti voimaloista.</p> <p>Meluvaikutukset korostuvat muuten hiljaisilla alueilla. Tuulivoimaloiden ääni on jatkuvaa, säännöllisesti suhahtavaa jyskyttävää ääntä. WHO onkin määritellyt tuulivoimamelun ympäristömelun aiheuttajaksi ja sillä on todettu olevan yhteys oleskelun ja unen häiriintymiseen. Kuultavan melun laskentaohjeisiin on ehdotettu tehtäväksi muutoksia.</p> <p>Nykyisten ohjeiden mukainen yöajan keskiäänitaso 40 dB ei estä tuulivoimaloiden jaksottaisen sykinän aiheuttamia haittoja asunnon sisällä, mikä korostuu ilta- ja yöaikaan. Näistä haitoista on lukuisia esimerkkejä pohjanmaalta, jossa pienempien tuulivoimaloiden vaikutuksesta on kokemusta. Kansainvälisten tutkimusten mukaan infraäänien tiedetään aiheuttavan terveydellisiä ongelmia, pitkäaikais- ja yhteisvaikutuksia, jotka ovat tilastollisesti merkittävästi riippuvia tuulivoimaloiden etäisyydestä.</p> <p>Voimaloiden lähellä asuvat sekä vapaa-ajanasukkaat joutuisivat eriarvoiseen asemaan hyvinvoinnin, terveyden, viihtyvyyden, ympäristön turmelemisen ja omaisuuden arvon menetyksen suhteen. Maakuntakaavasta poiketen aluetta on tuotu kohti kylää arvokkaiden luontokohdealueiden väliin lähelle järviluontoa, majoitusyrityksiä ja asutusta.</p> <p>Hiljaisten alueiden säilyttäminen tulee huomioida kaavoituksessa.</p> <p>Tuulivoiman vaikutukset hiljaisuuteen, luonnonrauhaan ja luonnon monimuotoisuuteen on huomioitava alueella, jolla ei ennestään ole teollisuutta. Tuulipuistot tulisi sijoittaa</p> <p>tiivimmin rakennettujen teollisuusalueiden yhteyteen, joissa nämä ympäristötekijät on jo huomioitu. Tuulivoimalan lentoestevalot näkyvät pimeään aikaan kauas ja muuttavat merkittävästi alueen valo-oloja. Nämä kuuluvat rakennettuun teollisuusympäristöön, eivät luontoon ja kylämaisemaan.</p> <p>Luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja virkistyskäyttö on turvattava.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden säilyminen, lintujen muutto-, ja pesintäalueet ovat uhattuna, jos aluetta pirstovat rakennettavat voimalat ja niiden huoltoon tarvittavat tiet ja voimalinjat. Suunnittelualueella on useita järviä sekä metsiä, joissa liikutaan aktiivisesti ja niiden virkistysarvo on merkittävä. Polkuja löytyy Alkkianvuoren</p>	<p>Rajataan kaava-alueita siten, että se mukailee maakuntakaavan tv-alueita paremmin.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>maastosta ja kyläläisten omia reittejä Palokravilta ja läheisiltä alueilta.</p> <p>Luontomatkailu on voimakkaimmin kasvavia matkailun osa-alueita.</p> <p>Luonnon vetovoiman ja luontoon liittyvien vapaa-ajan toimintojen merkitys on kasvanut huomattavasti viime vuosina. Alkkianvuoren ja LH Geopark-alueella on lähdeyhteistyössä eri hankkeissa yhteistyössä matkailuyrittäjien kanssa ja sen saavutettavuutta on parannettu eri tavoin. Alueella on jo METLAN aikana perustettu luontopolkuverkosto, jota Metsähallitus ja LH Geopark ovat yhteistyössä kehittäneet. Parkanon kaupunki on ollut pitkään mukana LH Geopark hankkeessa ja LH Geopark -yhdistyksen jäsenenä alueen kehittäjänä. Joten mihin sitoudutaan Jatkossa?</p> <p>Asuminen ja elinvoimainen kylä Kuivasjärvi -Vatajankylä on Parkanon kylistä vanhimpia, vakinaisesti asuttuna jo 1600-luvulta saakka. Koko Pohjois-Parkanon alue on tärkeä asukkaille, viljelijöille, yrityksille ja maaseudulle hevosineen, lampaineen ja koirineen muuttaneille, sekä vapaa-ajan asukkaille, joista yhä useampi viettää alueella pidempään aikaa myös työn merkeissä. Viestintäyhteyksiä on parannettu kuituyhteyksillä, digitaaliset verkot ovat tärkeitä ja säilyttävä häiriöttöminä. Etäisyys asutukseen tulee olla vähintään 5 kilometriä ja yhteisvaikutukset huomioiden pidempi, mikäli halutaan kehittää asutua kylää.</p> <p>Me allekirjoittaneet haluamme suojella alueen asukkaiden ja vapaa-ajanasukkaiden sekä tulevien sukupolvien oikeuden turvalliseen, terveelliseen, hiljaiseen ja luonnoltaan monimuotoiseen ympäristöön. Toivomme, että tilannetta arvioidaan pidemmällä aikavälillä luonnon, kestävän matkailun sekä asumisviihtyvyyden, -turvallisuuden ja -terveellisyyden kannalta.</p> <p>Vetoamme Parkanon kaupungin päättäjiin, että Takakangas -Pihlajaharjun alueelle ei kaavoiteta tuulivoimaloita asutuksen ja Geopark-alueen läheisyyteen, vaan turvataisiin alueen terveelliset ja viihtyisät elin- ja vapaa-ajanolosuhteet, virkistyskäyttö, luonnonrauha ja koskemattomuus. Meillä kuntalaisina on päätösvalta oman alueemme kestävän kehityksen mukaisesta kehittämisestä ja arvoista. Pohjois-Parkanon alueella näiden eteen on tehty paljon työtä järviluonnon, metsienhoidon, kosteikkojen ja soiden ennallistamisen kautta.</p>	
M11	M11, liite 3	TUULIVOIMALLE RAJAT, suojaetäisyys ja ympäristölupa	Merkitään tiedoksi.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
M12	Yksityishenkilö	<p>Kaavassa ei ole huomiotu lainkaan Vatajanjärven länsipuolella olevia maatilamatkailu/vuokramökki toimintaa. Vuokrattavia mökkejä on 5kpl. On aivan kohtuutonta tuoda myllyt reilun kilometrin päähän mökeistä ja tietenkin myös vakiasutuksesta. Itselläni on omistuksessa yksi mökki ,jossa on runsaasti vuokraustoimintaa. Esim. Viimevuoden asiakasmäärä yhteensä n.220 omistamassani mökissä. Luultavasti samansuuntainen myös muilla mökeillä. Asiakkaani tulevat hakemaan sitä mainostettua Parkanon erämaanrauhaa ,retkeillen jalan ,pyörällä ,lumikenkällen ,hiihtäen Alkkianvuoren maisemissa. Lisäksi olen tarvittaessa ollut oppaana vaeltaessa Alkkianvuorelle tai Rengassalolle- jollei heillä ole ollut suunnistustaito hallussa.</p> <p>Nyt kuitenkin pilataan erämaan rauha tällä ahneuden irvikuvalla. Parkano koittaa kovasti saada matkailioita mainoksissaan tulemaan erämaakaupunkiin majoittumaan ja käyttämään kaupallisia palveluita. Vuokramökkien asiakkaat tietenkin käyvät kauppoilla parkanossa ,joka vilkastuttaa Parkanon liiketoimintaa . Toivoisin että näitä merituulivoimaloita ei tuotaisi lähistölle pilamaan elämää ja liiketoimintaa.</p>	Täydennetään vaikutuksia matkailuelinkeinoihin.
M13	Yksityishenkilö	<p>Kaavoitusta ei tule tehdä alueille, joista ei ole maankäyttösopimusta tehty kaavaa hakevan yhtiön kanssa. Kiinteistöni metsäalueesta on puolet rajattu mukaan tuulivoimayleiskaavaan, joka rajoittaa yksityisen maanomistajan oikeuksia.</p> <p>Tuulivoima yleiskaava-alue on kaiken kaikkiaan liian laaja ulottuen maakuntakaavan ulkopuolelle liian lähelle asutusta ja arvokkaita luontokohteita. Luonto ja eräharrastus kuuluu arkeen.</p> <p>En kannata koko hanketta, koska se pirstoo metsäalueet ja arvokkaat luontokohteet. Hanke vaatii samoin yksityisiä alueita ja asutusta pirstovia sähkönsiirtolinjoja.</p> <p>YVA selostuksessa on selvitys melu- ja välkevaikutuksista, joiden piiriin kahden asunnon käsittävä kiinteistöni kuuluu. Pidän täysin mahdollisena, että näin lähelle asutusta tuodaan tämän koko luokan voimaloita, joista ei ole vielä todellista mitattua tietoa.</p> <p>Rajanaapurina tulen vaatimaan voimalle riittävän etäisyyden ja ympäristöluvan, jolla kaupunki voi taata asumiskelpoisen ympäristön jatkossa mahdollisille seuraaville asukkaille. Prosessi on pitkä ja rakentamisen terveys- ja ympäristövaikutuksista kunnan tulee ottaa vahva rooli huolehtien kuntalaisten oikeuksista kunnan viimekädessä vastatessa laitosten purkamisesta jätelain puitteissa.</p>	<p>Kunnat vastaavat maankäytön suunnittelusta alueellaan (MRL 4§, MRL 20§).</p> <p>Rajataan kaava-alueita siten, että se mukailee maakuntakaavan tv-alueita paremmin.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Yhdyn kyläseura tekemään koko aluetta koskevaan kannanottoon.</p> <p>Kiinteistötunnus. 66:1</p>	
M14	2 yksityishenkilöä	<p>Tuulivoimaosayleiskaava-alue on tuotu liian lähelle asutusta ja alueesta osa on nykyisen u ulkopuolella, Natura- suojelualueita ja muita arvokkaita luontokohteita, pohjavesi- ja harjualueita. Voimaloiden teho ja korkeus on kasvanut aiemmista arvioinneista ja kuitenkin voimaloita ollaan sijoittamassa lähemmäs asutusta ja herkkiä kohteita. Kaavoituksessa idänpuoleinen voimalaitosrivistö (1, 3, 4, 6, 11, 12 tulisi karsia pois ja sittenkin ollaan vielä pohjavesialueella. Tuulivoimaloiden sijoittelu pirstoo metsäalueet ja läheisten tunnettujen ainutlaatuisten luontokohteiden ja retkeily- ja virkistysalueiden arvo alenee. Hankkeen sähkösiirtolinjat halkovat yksityisiä alueita sisältävät asutusta pirstovia sähkösiirtolinjoja.</p> <p>YVA selostuksessa melu- ja välkevaikutuksia on arvioitu kahden kilometrin säteellä. Tiheä voimalaitosrivistö tuotuna lähelle asutusta ja vapaa-ajanasuntoja havainnollistaa jo nyt mahdollisia mitattuja kielteisiä vaikutuksia, jotka todennäköisesti ovat suuremmat koska haetusta voimalaitoskoosta ei ole vielä vertailukelpoista tietoa olemassa. Voimalaitosten koko ja korkeus Löyttyvuoren ja harjujen 170-180 metrin korkeudessa dominoi vahvasti kyläaluetta, joka sijoittuu huomattavasti alavampiin avoimiin järvi- ja peltomaisemiin.</p> <p>Tuulivoimarakentamiselle tulee olla riittävä etäisyys ja ympäristölupa, jolla kaupunki voi taata asumiskelpoisen, viihtyisän ympäristön nykyisille ja tuleville asukkaille. Terveys- ja ympäristövaikutuksista kunnalla on vastuu ja valta kaavoittajana huolehtia kuntalaisten oikeuksista kunnan viimekädessä vastatessa myös laitosten purkamisesta jätelain puitteissa.</p> <p>Kahden asuinkiinteistön ja vapaa-ajan-asunnon sijoittuminen Vatajanjärven ranta- maisemiin maisema suuntana länsi on ollut aikanaan tietoinen valinta, joka on nyt kaikkien osalta tuulivoima-alueen vaikutuspiirissä järvi- ja rinnemaisemassa.</p> <p>Yhdyn kyläseura tekemään koko aluetta koskevaan kannanottoon.</p>	Siirretään voimaloita 6, 11 ja 12, jotta ne aiheuttavat mahdollisimman vähän vaikutuksia ympäristölle.
M15	Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry	<p>1. Huomiotta jääneet erityispiirteet ja alueen muut käyttömuodot</p> <p>Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry katsoo, että Takakankaan-Pihlajaharjun tuulivoimansijoittamisessa on jätetty huomiomatta alueen luonto-olosuhteiden erityispiirteet, rakentamisenkielteiset ympäristövaikutukset sekä alueen muut käyttömuodot.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Erityisesti olemme huolissamme hankealueen ekologisten käytävien säilymisestä sekä välittömässä läheisyydessä olevien Natura-alueiden Raatosulkonnevan suo ja Rengassalosuojeluarvojen muuttumisesta mikäli hanke toteutuu. Näiden alueiden vaatimat <u>suojavyöhykkeet tulee ehdottomasti toteuttaa hankkeen toteutuessa.</u></p> <p>Takakangas-Pihlajaharjun suunniteltu tuuliteollisuusalue vaikutusalueineen sijoituu valtaosin Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kaavamerkinnän mukaan MK-merkitylle maaseutualueelle. <u>MK-alueet ovat samalla ekologisten yhteyksien ja luonnonarvojen ja luonnon monimuotoisuuden ydinalueita.</u> Maaseutualueelta odotetaan yleensä luonnonrauhaa ja ei-teollista, rakennettua maisemaa. Tuuliteollisuusalueiden sijoittelun vaikutuksia arvioidessa pitää huomioida, että teollinen ympäristö maisemakuvassa vähentää kokemusta koskemattomasta luonnosta ja tällä on välillisiä vaikutuksia paitsi itse luontoon myös <u>alueen virkistyskäyttöön, maatilamajoitus-, lomamökki- ja luontomatkailuyritysten toimintamahdollisuuksiin ja tulokseen.</u></p> <p>Hankealuetta ja sen ympäristöä käytetään virkistykseen ja metsästyksen. YVA-menetelyn aikana saadussa palautteessa on esitetty huolta erityisesti Alkkianvuoren ympäristön ja retkeilyreitistön muuttumisesta hankkeen toteutumisen myötä (asukaskyselyyn vastasi 115 henkilöä). <u>Luonnossa liikkumiselle ja virkistykselle aiheutuvien kielteisten vaikutusten ohella niihin liittyvät lievennys- ja kehitystoimet on syytä tarkemmin huomioida vaikutusten arvioinnissa.</u> Luonnolle aiheutettavien kielteisten seurausten lieventäminen tulee tarkemmin tarkastella alueen mahdollisen rakentamisen aikana.</p> <p><u>Hankealueelle ja sen välittömään läheisyyteen sijoittuvat Lauhanvuori-Hämeenkan- gas geoparkin kohteet ovat matkailullisesti tärkeitä, ja niiden kehittämiseksi on tehty paljon työtä.</u> YVA-selostuksessa todetaan, että tuulivoimalat muuttavat virkistyskäytön mahdollisuuksia. Lisäksi todetaan, että tuulivoimaloiden käyntiääni ja lapojen pyörimisliikkeen humina muuttavat äänimaisemaa ja luo uuden melulähteen. <u>Takakangas-Pihlajaharju tuulivoima-alueen vaikutusalueella alle kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista sijaitsee yli 15 asuin- ja lomarakennusta, joissa siis äänimaisema muuttuu maaseudun hiljaisuudesta kaupungin äänimaisemaa vastaavaksi.</u> <u>Äänimaiseman muuttuminen on erityisen haitallista geoparkin hyvinvointimatkailun palveluyrittäjien toiminnalle, jonka perusteet ovat rakentuneet luonnon</u></p>	<p>Muutetaan voimaloiden 6, 11 ja 12 sijainteja on siten, että ne eivät enää sijoitu Rengassalon Natura-alueen välittömään läheisyyteen eivätkä luonnon monimuotoisuuden ydinalueelle.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p><u>hiljaisuuteen ja metsäluonnon esteettisiin arvoihin keskittymiseen.</u></p> <p><u>On myös selvää, että äänimaiseman uudet häiriöt haittaavat monia erityistä huomiota tarvitsevia lajeja rakentamiskana että sen jälkeen.</u></p> <p>2. Sijituspaikan merkitys, maisema- ja näkyvyshaittojen arviointi</p> <p>Maisema- ja näkyvyshaitta-arvioinnin olisi pitänyt tuottaa tarkempaa paikalliset olosuhteethuomioivaa tietoa.</p> <p>Parkanoa Suomenselän vedenjakaja-alueella luonnehditaan maisema-arvoiltaan vähäiseksi "takamaaksi". Alueella ei ole erityisiä valtakunnallisia tai maakunnallisia maisema-arvoja eikä pitkäaikaisen maanviljelys-, asutus- ja rakennustoiminnan myötä syntyneitä kulttuuriarvoja. Tästä syystä tuulivoimarakentamista ohjaava sijituspaikka-arviointi ei rajoita sijituspaikan valintaa Alkkian läheisyydessä ja arviointitulosta tältä osin on jo ennakkollisesti ollut selvä. Luonnonmaisemalla taas ei ole ennakolta määritettyä arvoa, johon muutoksen merkittävyttä suhteutetaan, vaikka juuri sillä olisi Takakankaan- Pihlajaharjun tuulipuistoalueen maisema- ja näkyvyysarvioinnissa suuri merkitys. Näin alue sijituspaikkana ei saa sitä huomiota, joka sille arvokkaana, luonnonhistoriallisena maisemana kuuluisi.</p> <p>Ihmisen muovaaman kulttuurimaiseman sijaan Parkanon seudun ainutlaatuisuus pohjautuu alueen geologiseen ja luonnonhistorialliseen kehitykseen. Maisema on muotoutunut miljardien vuosien kuluessa Alppien korkuisesta vuoristoseudusta nykyiseksi avaraksi suomaaksi. Ympäristössä on nähtävissä kymmenientuhansien vuosien kehityskaari. Alkkianvuori maisemineen, metsineen ja suoalueineen on erityinen kohde, jossa kehitystä voi edelleen selvästi havainnoida. Siten se on ainakin parkanolaisille, karvialaisille ja viimeikoina yhä useammalle geomatkoilijalle erittäin merkittävä luontokohde – arvoltaan samaa luokkaa kuin Koli Suomelle. Alkkianvuoren kuten muidenkin geo-kohteiden erityisyys on tullut tunnetuksi Geopark- selvitysten ansiosta.</p> <p>Edellä mainituista syistä johtuen Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry pitää suurena virhearviona tuulivoiman kaavoittamista näin merkittävän alueen välittömään läheisyyteen. Tuuliteollisuussuunnitelmien myötä alueen arvostus on muuttunut pelkäksi kiinteistöveroarvoksi. Tällainen suhtautuminen väheksyy oman ympäristömme tosiasiallista arvoa ja vahingoittaa kaupungin vetovoimaisuutta suhteessa muihin kaupunkeihin ja taajamiin.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Suunnittelun puiston ympärille sijoittuu li- säksi runsaasti avoimia alueita ja vesis- töjä. Näin tuulivoimarakentaminen muuttaa hyvin laajasti ympäristöä, tuo teollisen energiantuotannon ydinalueen välittömään läheisyyteen ja muuttaa pysyvästi Alkkian- vuoren ja Takakangas-Pihlajaharjun vaiku- tusalueella olevien alueiden luonnetta py- syvästi vähintään 50 vuoden ajaksi.</p> <p>3. YVA-selostus ja selvitykset MRL:n mu- kaisena kaava-aineistona</p> <p>Kaavaluonnoksen MRL:n mukainen selvi- tysaineisto on sama kuin YVA-selostuksen aineisto. Huomautamme, että YVA-selos- tukseen ja sen sisältämään laajaan liiteai- neistoon (yhteensä 988 sivua) perehtymi- nen ei ole mahdollista virkamiesten ja luot- tamushenkilöiden normaalin päivätyön ohessa nähtävilläoloajan puitteissa. Ta- valliselle kansalaiselle, jonka elinympäris- töön hankkeella voi olla merkittävää haital- lista vaikutusta, urakka on ajanpuutteen ja useiden samanaikaisten lausuntopyyntö- jen vuoksi ylipääsemättömän suuri.</p> <p>Kaavaluonnoskuulemisessa olisi ollut koh- tuullista ajoittaa kaavaluonnoksen nähtä- villäoloaika (1.11.- 30.11. 2022) päätty- mään samaan aikaan kuin YVA-selostuk- sen lausuntoaika päättyy (27.12.2022), varsinkin kun osayleiskaavan laadinnassa suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa tuulivoima-alueen rakentaminen alueen luonto-olosuhteiden erityispiirteet huomioi- den sekä vähentää rakentamisen mahdol- lisia kielteisiä ympäristövaikutuksia. Se että noudatetaan kaavoituskäsittelyn oh- jeellisia aikoja ei tarkoita, etteikö aikaa olisi voinut ilmeisistä tarpeista johtuen myös jatkaa. Toteutettava aikataulu ja menet- tely alleviivaavat sitä, että hanketoimijalle, kaavoittajalle ja selvitystyötä tekevälle ta- holla on syntynyt vahva odotus siitä, että aineisto on tällaisenaan riittävä ja johto- päätökset ovat täysin oikeita. Kiirehtimisen tarvetta ei yleisötilaisuudessa osattu pe- rustella.</p> <p>Hankkeen ympäristövaikutuksia selvite- tään YVA-menettelyssä, johon ei ole ai- dosti mahdollista antaa mielipidettä sa- massa ajassa. Kun muistutuksia ja mielipi- teitä kerätään tässä järjestyksessä, on mahdollista, että YVA- viranomaiselle an- netuissa muistutuksissa on sisältöä, jonka käsittely tulisi huomioida MRL:n mukai- sena palautteena, eikä tätä palautetta voi jättää huomiotta.</p> <p>Tähän asti kuluneesta prosessista on syn- tynyt vaikutelma annetun palautteen ohit- tamisesta, ellei se lähtökohtaisesti sisälly YVA-viranomaisen koostamaan lausun- toon. Tämä ei ole kuitenkaan laillisesti oi- kea menettely eikä ole vastannut</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>myöskään YVA-viranomaisen käsitystä siitä, miten annetut lausunnot tulisi ottaa huomioon.</p> <p>Menettelyllä hämärretään sitä rajaa, mihin osallistaminen sekä kaavamenettelyssä että YVA-menettelyssä tähtää: kuulluksi tulemiseen ja siihen että prosessissa saadaan tarpeellista lisätietoa ja suunnitelmaa tarkistetaan. Nyt ikään kuin toivotaan kumileimaisinta ja nopeaa hyväksyntää ilman riittävää perehtymisaikaa. Riittävän perehtymisajan puutetta korostaa lisäksi se, että samaan aikaan voimavarojen pitäisi riittää myös Fingrid Oy:n jättämään Kristiinan-kaupunki-Nokia 400 + 110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan perehtymiseen. Tästä arviointiohjelmasta voi esittää mielipiteitä ja antaa lausuntoja kirjallisesti 5.12.2022 mennessä. Mielestämme Takakangas-Pihlajaharjun YVA-selostuksen ja kaavaluonnoksen yleisötilaisuuden pitäminen samana päivänä, samaan aikaan kuin Fingrid piti omansa, osoittaa heikkoa asioiden valmistelua.</p> <p>4. Aiemman palautteen vaikutus ja tehdyt päätelmät</p> <p>Kaavaselostuksesta on liki mahdoton löytää tietoa siitä, miten aiempi palaute on muuttanut suunnitelmaa ja miten muutoksia on perusteltu. Mielipiteen tai muistutuksen tekijöille annetussa vastineessa on lyhykäisyydessään mielipiteet ja muistutukset joko merkitty tiedoksi tai mainittu, että esiin nostetut ongelmat selvitetään yva-selostuksessa. Tiedotustilaisuudessa kuitenkin vahvasti korostettiin sitä, että palautteella on vaikutusta. Kaavaselostukseen tuleekin liittää riittävän yksityiskohtainen ja eritelty selvitys siitä, millaista kehitystä hankkeen aikana on tapahtunut palautteen myötä.</p> <p>Muutoksen suuruusluokkien yleispiirteiset sanalliset kuvaukset eivät avaa millään jännällä muutoksen merkittävyyttä ja kaavaselostuksesta puuttuu täysin avain näiden kriteerien Imperiasta peräisin olevien ilmausten luokitteluun. Kun asiakirjat valmistellaan päätöksentekijöitä varten ja kaavoituksessa eri toten on kyse kunnan ja kaupungin monopolista, on syytä antaa kuntalaisille ja päätöksentekijöille riittävän selkeät ja yksiselitteiset tiedot johtopäätösten oikeellisuuden arvioimiseksi. Vaikutusarvioinnista tehdyt johtopäätökset tiivistetään nyt laatusanoiksi "vähäinen, kohtalainen, merkittävä". Esimerkiksi ilmaistu kohtalainen kielteinen vaikutus voidaan ymmärtää henkilökohtaisilla tasoilla kovin erilaisina merkityksinä. Muutoksen suuruutta kuvaavien luokkien yleispiirteiset sanalliset kuvaukset "suuri kielteinen vaikutus,</p>	<p>Täydennetään kaavaselostukseen tiedot siitä, miten aiempi palaute on vaikuttanut kaavan laadintaan.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>kohtalainen kielteinen, vähäinen kielteinen, ei muutosta” tulisi avata toisin.</p> <p>Esitämme, että kaavaselostuksen yhteydessä luokittelu avataan yksiselitteisemmin ymmärrettävää janaa ja asteikkoa käyttäen ja siten voidaan varmentua, että kaavoituksesta päättävät käsittävät asian edes jotakuinkin samoin. Keskustelu vaikutuksista pysyy myös hallittuna. Esimerkiksi jana ja asteikko 1-4 voisi olla käyttökelpoinen. Jos “ei muutosta” ilmausta mallittaisi arvo 1, olisi helpompi ymmärtää, että kohtalainen kielteinen vaikutus arvona 3 on itse asiassa jo huomattavan kielteinen vaikutus ääripään asettuessa arvoon 4, varsinkin kun merkittäviä vaikutuksia eli arvoa 4 ei selvitysten tasolla tahdo löytyä.</p> <p>5. Hankealueen yleispiirteinen luonnehdinta ja dominanssivyöhykkeen laajuus</p> <p>Hankealue kuvataan Suomenselälle tyypillisenä melko tasaiset pinnanmuodot omaavana metsätalousalueena ja tämän johdosta vedetään myös johtopäätös siitä, että metsän peitteellisyyden takia monet haittavaikutuksia aiheuttavat tekijät olisivat vähän merkityksellisiä tai vaikutukseltaan katvealueissa lieventyviä. Olisi mahdollista tarkastella pinta-aloja myös laskeamalla yhteen hankealueen ja sitä ympäröivien avoimien alueiden kuten järvien, sisämaan kosteikkojen ja avosoiden, harva- puustoisten metsien, pensaistojen ja avointen kankaiden ja vjelysmaiden sekä virkistys- ja vapaa-ajan toiminta-alueiden suhteellista osuutta vaikutusalueen koko pinta-alasta (Corine). Jos tarkastelukulmaa vaihdetaan avoimien alueiden määrän tarkasteluun, voidaan todeta, että avoimien tai vähän peitteisten alueiden määrä Takakankaan-Pihlajaharjun tuulivoiman hankealueen ympäristössä nousee huomattavan suureksi ja näkyvyydestä aiheutuvien haittojen merkitys myös kasvaa.</p> <p>Ympäristöstään korkeammalla oleva sijoituspaikka voimistaa muutenkin ylänköalueella olevien järvien ja aukeiden avoimuutta suhteessa ympäristöön, kun järvet ja aukeat eivät muodosta selvää laaksoa eivätkä siten jää syvempään katveeseen. Tämän lisäksi tulee ottaa huomioon metsätalouden peitteisyyteen todennäköisesti tuomat muutokset. Maakunnassa meneillään oleva vaihemaakuntakaavaselvitys tuulivoiman sijoittamiseksi määrittelee nykyisin rakennettavan ja uuden kokoluokaltaan kasvaneen tuulivoiman dominanssivyöhykkeeksi etäisyyden 7 km saakka. Tätä olisi tullut pitää tarkastelurajana myös Takakangas- Pihlajaharjun näkyvyshaittoja ja yhteisvaikutuksia tarkasteltaessa.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Näkyvyytarkastelun kohdalla edellä mainittuihin perusteluihin ja avoimien alueiden suureen määrään perustuen Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys pitää tärkeänä, että kaavaselostuksessa erityisesti avataan sitä, että ihmissilmän kyky havainnoida ympäristöä vastaa parhaiten 50 mm objektiivilla otettua kuvaa, kun sen sijaan pano-raamakuvaa vääristää ja vaikeuttaa näkyvyyden merkittävyyden arviointia. Päätöksentekoa varten on käytävä kirrkaasti selville että havainnekuvien antamaa mallia tulee soveltaa niille avoimille paikoille, joissa näkyvyyttä selvästi on, mutta jotka eivät ole tulleet mallinnetuksi.</p> <p>6. Alueen laajuus ja voimalamäärät</p> <p>Hankealueen koko on tällä hetkellä voimaloiden määrään suhteutettuna ylimitoitettu. Hankealue jakaantuu selvästi kahteen osaan. Esityksemme on, että alueen voimaloiden määrää tulee vähentää ja suunnitelmasta tulee poistaa erillisen oman alueen muodostavat voimat 9 ja 10. Kaikki rajoitteet huomioiden lopullisessa tuulivoimaosayleiskaavassa voinee siten sijaita enintään 6-7 voimalaa, mikäli hanke toteutuu.</p> <p>7. Kaavaselostus edellyttää yksityiskohtaisempaa teknistä selvitystä ja sähköverkkoselvitystä</p> <p>Arvioimme jo edellisessä kaavakuulemisvaiheessa, että tekninen selvitys tulisi olla yksityiskohtaisempi, jotta rakennuslupavaihteinen tuulivoiman osayleiskaava Takakangas-Pihlajaharjun alueelle voidaan hyväksyä. Tuulivoimapuiston rakentamisen tekninen suunnittelu ja rakennusvaiheet tulee sisältyä kaavaselostukseen, jotta on selkeä käsitys siitä, millä edellytyksillä ja millaiseen rakentamiseen johtavalle prosessille ja kokonaisuudelle rakennuslupa osayleiskaavan myötä annetaan ja jotta voidaan myös harkita sitä, onko ympäristölupamenettely tarpeen tai parempi vaihtoehto kuin rakennuslupavaihteinen osayleiskaava.</p> <p>YVA-selostuksen liitteistä nyt löytyviä kiivainesten ja murskeen määrien, kuljetusten, maanläjitysten määriä ja paikkoja sekä alueelta poistettavien aineiden tarvitsemia kuljetusten määriä tulee edelleen konkretisoida ymmärrettävälle tasolle myös kokonaismäärien suhteen. Esimerkiksi se, mitä konkreettisesti merkitsee lähes 100 000 m3 maa-ainestarve kuljetuksina. Tietoa tarvitaan myös kuljetuksiin ja maanrakennukseen käytettävän kaluston osalta ja sen aiheuttamien järjestelytarpeiden osalta, jotta liikenteen ja rakentamisen aikainen häiriö perustuisi luotettavaan arviointiin. Samalla tulee arvioida millaisen muutos koko hankealueella tapahtuu, jos kaikki</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>kiviaines otetaan alueen sisältä. Tämä tieto on oleellisen tärkeä, kun arvioidaan sitä, millainen alue on elinkaarensa päässä ja purkuvaiheessa. Kaikki edellä mainittu tulisi sisällyttää kiinteänä osana kaavaselostukseen.</p> <p>Kaavaselotuksessa tulee tarkentaa rakentamisen vaiheistusta, mahdollisia voimalatyyppisiä, yksittäisen voimala-alueen vaatimia perustustöitä ja niitä periaatteita, joilla rakennuspaikka todellisuudessa ja eksaktisti määräytyy. Tarvitaan myös rakennuspaikan aiheuttamien haittavaikutusten lieventämisen ohjeet. Erityisesti on tarvetta määritellä ne toimet, joilla pohjavesivaikutteisella alueella ehkäistään pohjaveden suotumiselle aiheutuvia haittoja. Luonnollista pinta- ja pohjaveden kulkua muuttavat rakenteet, esteet ja rummut sekä niiden sijainti tulee myös saada kartoille.</p> <p>Tarkempaa tietoa tarvitaan myös rakentamista, oikaisua tai vahvistamista edellyttävistä teistä, ja kunnostettavista kilometrimäärästä ja muista perustettavista työmaa-alueista. Liikenteen ja rakentamisen aikaisia haittoja pitäisi tarkemmin selvittää kaavaselostukseen sisältyen. Nyt rakentamisen aikaisia haittoja selvästi vähätellään.</p> <p>Sähköverkkoselvitys kaikkine yksityiskohtineen ja liityntäpisteineen tulee olla valmis kaavaehtotukseen mennessä. Mikäli hankevaiheissa luvataan maakaapelointia, sen tulee näkyä kaavaselotuksessa ja kaavamääräyksissä.</p> <p>Lisäksi tarvitaan tietoa käyttöiän lisäämisen todellisista ja käytännöllisistä vaiheista sekä perustusten purkamiseksi tehdyistä sopimuksista ja purkuvakuuksista.</p>	<p>Voimaloiden vaatimat perustustyöt, voimalatyytit ja rakentamisen vaiheistus kerrotaan tarkemmin rakennuslupavaiheessa.</p>